

UNIVERZA V MARIBORU
EKONOMSKO-POSLOVNA FAKULTETA

Diplomski projekt

**NOVOSTI OBDAVČITVE SAMOSTOJNIH
PODJETNIKOV**

September 2015

Maruša Sakelšek

UNIVERZA V MARIBORU
EKONOMSKO-POSLOVNA FAKULTETA

Diplomski projekt

NOVOSTI OBDAVČITVE SAMOSTOJNIH PODJETNIKOV

Amendments and novelties to taxation of sole
proprietorships

Kandidatka: Maruša Sakelšek

Študijski program: Ekonomske in poslovne vede

Študijska usmeritev: Računovodstvo, revizija in davščine

Mentor: doc. dr. Dušan Jovanovič

Študijsko leto: 2014/2015

Maribor, september 2015

ZAHVALA

Zahvaljujem se vsem, ki so mi pomagali pri nastanku diplomskega projekta.

Še posebej se zahvaljujem mentorju, doc. dr. Dušanu Jovanoviču, za strokovno svetovanje, usmerjanje, pomoč in podporo.

Nazadnje pa bi se rada zahvalila svoji družini, ki me je v času študija vztrajno vzpodbujala ter verjela vame.

Iskrena hvala vsem!

POVZETEK

Čeprav se v Sloveniji in tudi nekaterih drugih državah Evropske Unije že nekaj let soočamo z gospodarsko krizo, je porast novoustanovljenih podjetij vse večji. Cilj vsakega podjetnika je kljub temu uspešno poslovanje, zato je pred ustanovitvijo podjetja pomembno, da preuči vse možnosti – katero vrsto podjetja ustanoviti in katero vrsto obdavčitve izbrati. To je pomembno predvsem zato, ker mnogo novoustanovljenih podjetij propade ravno zaradi nepravilnega in pomanjkljivega planiranja začetka svoje podjetniške poti.

V diplomskem projektu predstavljamo novosti, ki se v zakonodaji pojavljajo v povezavi z obdavčitvijo samostojnih podjetnikov.

Vse novosti smo najprej predstavili skozi teorijo, nato pa tudi prikazali na praktičnem primeru. Na praktičnem primeru smo primerjali obdavčitev samostojnega podjetnika, ki ugotavlja davčno osnovo z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov, samostojnega podjetnika, ki ugotavlja davčno osnovo z upoštevanjem normiranih odhodkov ter samostojnega podjetnika, ki ima popoldanski s.p..

Prav tako smo najprej skozi teorijo predstavili opredelitev, ustanovitev in obdavčitev samostojnega podjetnika v Avstriji, nato pa na podlagi hipotetičnega primera izračunali in primerjali obdavčitev samostojnega podjetnika v Avstriji in Sloveniji.

V zaključku diplomskega projekta smo povzeli ključne ugotovitve diplomskega projekta in primerjav ter se posvetili predvsem predlogom zakonodaje, s katerimi bi se stanje na področju obdavčitve samostojnih podjetnikov še izboljšalo.

Ključne besede: samostojni podjetnik, ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov, ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov, zavarovalna osnova, obdavčitev samostojnega podjetnika v Avstriji.

ABSTRACT

Although Slovenia and other European countries have been facing economic crisis for some years now, there is a continuous growth of start-up companies. Each new entrepreneur strives to be successful in his new venture therefore it is essential to be well prepared before the company is established - what type of company to set up and what kind of taxation to choose. This is particularly important because many start-ups fail due to improper and inadequate planning at the beginning of their entrepreneurial journey.

In the diploma paper we present novelties and amendments to the legislation in connection with taxation of sole proprietorship.

The amendments and novelties are presented in theory first and later shown on a practical example. In a practical example we compared: the taxation of a sole proprietorship with the tax base with respect to the actual revenue and expenditure, the taxation of a sole proprietorship with the tax base with respect to normalized expenditure and a part time style of sole proprietorship.

We also theoretically introduced the definition, setting up and taxation of a sole proprietorship in Austria. Then we hypothetically calculated and compared the taxation of a sole proprietorship in both Slovenia and Austria.

At the end of the diploma paper we summarized the findings concerning the taxation and we focused on legislation proposals that could improve the situation in taxation of sole proprietorship.

Key words: sole proprietorship, determination of tax base with respect to the actual revenue and expenditure, determination of tax base with respect to the normalized costs, insurance basis, taxation of a sole proprietorship in Austria.

KAZALO VSEBINE

1 UVOD	1
1.1 Opredelitev problema	1
1.2 Namen, cilji in hipoteze diplomskega projekta	1
1.2.1 Namen	1
1.2.2 Cilji	1
1.2.3 Hipoteze	2
1.3 Predpostavke in omejitve diplomskega projekta	2
1.3.1 Predpostavke	2
1.3.2 Omejitve.....	2
1.4 Predvidene metode dela diplomskega projekta	2
2 SAMOSTOJNI PODJETNIK POSAMEZNIK (S.P.)	4
2.1 Opredelitev samostojnega podjetnika posameznika	4
2.2 Registracija s.p.	4
2.2.1 Firma, sedež in dejavnost podjetnika	5
2.3 Pogoji za ustanovitev s.p.	6
2.4 Odgovornost samostojnega podjetnika	6
2.5 Omejitve pri poslovanju s.p.	7
2.6 S.p. kot najprimernejša oblika za začetek podjetniške poti	7
2.7 Biti zaposlen ali biti samostojni podjetnik?	8
2.8 S.p. ali d.o.o.?	8
2.9 Možnost pretoka denarnih sredstev med gospodinjstvom in s.p.	9
2.10 Prenos stvarnega premoženja iz gospodinjstva v podjetje samostojnega podjetnika	10
3 DOHODEK IZ DEJAVNOSTI	12
3.1 Zavezanci za dohodek iz dejavnosti	12
3.2 Predložitev davčnega obračuna	12
3.2.1 Opredelitev davčnih olajšav samostojnega podjetnika	12
3.2.1.1 Splošna olajšava	13
3.2.1.2 Osebna olajšava	14
3.2.1.3 Posebna osebna olajšava	14
3.2.1.4 Posebna olajšava za otroke ter za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana.....	14
3.2.1.5 Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje.....	15
3.2.1.6 Davčna olajšava za vlaganje v raziskave in razvoj	15
3.2.1.7 Davčna olajšava za investiranje.....	16
3.2.1.8 Davčna olajšava za zaposlovanje.....	16
3.2.1.9 Davčna olajšava za zaposlovanje invalidov	16
3.2.1.10 Davčna olajšava za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju	17
3.2.1.11 Davčna olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje	17
3.2.1.12 Davčna olajšava za donacije.....	17
3.3 Samostojni podjetnik in davek na dodano vrednost (DDV)	18
4 OBDAVČITEV SAMOSTOJNEGA PODJETNIKA POSAMEZNIKA IN ZAKON O DOHODNINI	19
4.1 Ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov	19
4.2 Ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov	19
4.3 Razlika med ugotavljanjem davčne in zavarovalne osnove s.p.-ja z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov, z upoštevanjem normiranih odhodkov ter popoldanskim s.p.-jem	21
4.3.1 Izračun efektivne stopnje obremenitve za samostojnega podjetnika, ki davčno osnovo ugotavlja z upoštevanjem normiranih odhodkov	21
4.3.2 Izračun efektivne stopnje obremenitve za samostojnega podjetnika, ki ima popoldanski s.p.	22
4.3.3 Izračun efektivne stopnje obremenitve za samostojnega podjetnika, ki davčno stopnjo ugotavlja z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov	23

4.4 Razlika med obdavčitvijo dobička pri s.p. in d.o.o. _____	25
4.5 Obdavčitev samostojnega podjetnika pri dobičkih iz kapitala _____	25
4.6 Obdavčitev s.p., ki ima z d.o.o. sklenjeno pogodbo o poslovanju _____	26
5 UGOTAVLJANJE DAVČNE OSNOVE Z UPOŠTEVANJEM NORMIRANIH ODHODKOV	27
5.1 Pavšalna obdavčitev s.p. in gospodarskih družb _____	27
5.2 Kako postati »normiranec«? _____	27
5.3 Obveznost vodenja poslovnih knjig _____	27
5.3.1 Evidenca osnovnih sredstev pri normirancih	28
5.3.2 Evidenca knjigovodskih listin	28
5.4 Pozitivni učinki sprememb obdavčitve s.p. _____	29
5.5 Negativni učinki sprememb obdavčitve s.p. _____	30
6 DOLOČITEV ZAVAROVALNIH OSNOV SAMOSTOJNIH PODJETNIKOV PO NOVI ZAKONODAJI.....	32
6.1 Določitev zavarovalne osnove _____	32
6.2 Primerjava zavarovalnih osnov s.p. po stari in novi zakonodaji _____	32
7 OBDAVČITEV S.P. V AVSTRIJI.....	34
7.1 Opredelitev samostojnega podjetnika v Avstriji _____	34
7.2 Pot do ustanovitve samostojnega podjetja v Avstriji _____	34
7.3 Obdavčitev samostojnega podjetja v Avstriji _____	35
7.4 Pavšal za DDV _____	35
7.5 Primerjava obdavčitve samostojnega podjetnika, ki ugotavlja davčno osnovo z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov v Sloveniji in Avstriji _____	36
7.6 Dohodnina slovenskega rezidenta, ki je v Avstriji registriran kot s.p. _____	38
8 SKLEP	39
9 LITERATURA IN VIRI	40

KAZALO SLIK

Slika 1: Poslovni subjekti na dan 30.6.2015 v Sloveniji.....	7
Slika 2: Gotovinsko poslovanje samostojnega podjetnika.....	10

KAZALO TABEL

Tabela 1: Biti zaposlen ali biti samostojni podjetnik?.....	8
Tabela 2: S.p. ali d.o.o.?.....	8
Tabela 3: Letna splošna olajšava.....	13
Tabela 4: Mesečna splošna olajšava.....	13
Tabela 5: Osebna olajšava.....	14
Tabela 6: Posebna olajšava za otroke.....	14
Tabela 7: Posebna olajšava za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana.....	15
Tabela 8: Letna dohodninska lestvica.....	19
Tabela 9: Stopnje dohodnine in lestvica preračunana na 1/12 leta.....	20
Tabela 10: Izračun efektivne stopnje obremenitve za samostojnega podjetnika, ki davčno osnovo ugotavlja z upoštevanjem normiranih odhodkov.....	21
Tabela 11: Izračun efektivne stopnje obremenitve za samostojnega podjetnika, ki ima popoldanski s.p. .	22
Tabela 12: Izračun efektivne stopnje obremenitve za samostojnega podjetnika, ki davčno stopnjo ugotavlja z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov.....	23
Tabela 13: Število vpisov samostojnih podjetnikov med leti 2005 in 2014.....	30
Tabela 14: Primerjava zneskov dohodnine v Avstriji in Sloveniji za leto 2014 ob upoštevanju splošnih olajšav.....	36
Tabela 15: Formule za izračun davka od dohodka in marginalne davčne stopnje v Avstriji.....	37
Tabela 16: Postopki izračuna dohodnine v Avstriji in Sloveniji za leto 2014 ob upoštevanju splošnih olajšav.....	37

1 UVOD

1.1 Opredelitev problema

Za samostojnega podjetnika posameznika sta način obdavčitve in znesek plačanega davka ključna dejavnika, na katera bi moral pomisliti in ju preučiti še pred pričetkom poslovanja. Višina davčne obveznosti in način obdavčitve velikokrat negativno vplivata na podjetnikove odločitve o širitvi poslovanja, o prevzemanju tveganj in možnosti preselitve poslovanja v ugodnejša davčna okolja. Zato je večina novih podjetnikov pred pričetkom poslovanja postavljena pred veliko dilemo: kako ugotavljati davčno osnovo. Na voljo ima dve možnosti, in sicer, da ugotavljajo davčno osnovo z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov ali pa z upoštevanjem normiranih odhodkov. Odločitev vsekakor ni preprosta, saj ni tako enostavno presoditi, kateri od načinov ugotavljanja davčne osnove je za katerega podjetnika ugodnejši. Preprostega splošnega odgovora, na podlagi katerega bi se podjetniki lahko odločili za eno ali drugo različico, ni, saj je zadeva večplastna. Vsak način ima tako prednosti kot slabosti.

Prednost ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov je vsekakor v tem, da je omogočena manjša birokratizacija poslovanja in s tem tudi manjši administrativni stroški, ki so sicer povezani z vodenjem poslovnih knjig, kot tudi stroški strokovnjakov, ki jih najmanj enkrat na leto (torej vsaj ob letni izdelavi bilanc in drugih obveznih poročil) potrebuje vsak podjetnik (računovodje, davčni svetovalci ipd.). Tako poleg zmanjšanja stroškov administriranja ostane podjetniku tudi več časa za posvečanje iskanju in izvedbi posla.

Slabost tega načina pa je vsekakor v omejitvi odstotka priznanih normiranih odhodkov in na nizko postavljenem pragu prihodkov. Tudi dejstvo, da je pri tem načinu potrebno od vsakega prihodka plačati dohodnino, in da izključuje uveljavljanje vseh davčnih olajšav (splošne, olajšave za vzdrževane družinske člane,...), ki sicer pripadajo podjetniku, je dejavnik, ki bo v veliki meri vplival na odločitev o tem, kako bo podjetnik ugotavljal svoje davčne obveznosti.

Zato, kot že omenjeno, mora podjetnik še pred pričetkom poslovanja temeljito premisliti o načinu ugotavljanja davčne osnove in pred dokončno odločitvijo proučiti svoje stanje ter se odločiti na podlagi dejanskih izračunov.

1.2 Namen, cilji in hipoteze diplomskega projekta

1.2.1 Namen

Namen diplomskega projekta je podrobneje preučiti, analizirati, opisati in utemeljiti spremembe, ki so nastale na področju obdavčitve pri samostojnih podjetnikih. Prav tako je namen diplomskega projekta ugotoviti, ali in katerim samostojnim podjetnikom se splača ugotavljati davčno osnovo po normiranih stroških.

1.2.2 Cilji

Cilji diplomskega projekta so ugotoviti obstoječe stanje na področju obdavčitve samostojnih podjetnikov, katere so novosti glede obdavčitve samostojnih podjetnikov,

kako te novosti vplivajo na poslovanje le-teh ter primerjava obdavčitve samostojnih podjetnikov v Sloveniji in v Avstriji.

1.2.3 Hipoteze

H1: ugotavljanje davčne osnove po normiranih odhodkih ni primerno za vse samostojne podjetnike

Skozi diplomski projekt bomo dokazovali, ali ugotavljanje davčne osnove po normiranih odhodkih res ni primerno za vse samostojne podjetnike. Najprej bomo teoretično razložili, zakaj je temu tako, nato pa bomo to dokazali tudi s praktičnim primerom. Dokazali bomo, da se samostojnim podjetnikom, ki imajo veliko dejanskih stroškov, sistem normiranja ne splača. Normiranec je običajni s.p., ki ugotavlja davčno osnovo z upoštevanjem normiranih odhodkov.

H2: kljub višjim stopnjam v dohodninski lestvici je plačevanje dohodnine za samostojne podjetnike ugodnejše v Avstriji

V zastavljenem praktičnem primeru, kjer primerjamo dohodnino v Avstriji in Sloveniji, nas zanima, kje je ob različnih davčnih stopnjah plačevanje dohodnine ugodnejše.

H3: obravnava samostojnega podjetnika normiranca je v Avstriji ugodnejša kot v Sloveniji

Skozi diplomski projekt bomo dokazovali, kje je obravnava normiranca ugodnejša. V Avstriji je meja za normiranje postavljena bistveno višje kot v Sloveniji (v Avstriji je meja 220.000 EUR, v Sloveniji 100.000 EUR). Že zaradi tega je normirancem v Avstriji lažje, saj se lahko mnogo več samostojnih podjetnikov odloči za ta sistem.

1.3 Predpostavke in omejitve diplomskega projekta

1.3.1 Predpostavke

Pri pisanju diplomskega projekta predpostavljamo, da so vsi podatki in literatura domačih in tujih avtorjev ustrezni za diplomski projekt. Prav tako predpostavljamo, da se v času pisanja diplomskega projekta ne bo spremenila zakonodaja Republike Slovenije in Republike Avstrije.

1.3.2 Omejitve

Omejitev je pridobivanje literature s področja obdavčitve samostojnih podjetnikov v Avstriji, največjo omejitev pa predstavlja starejša literatura, v kateri niso upoštevane najnovejše dopolnitve in spremembe zakonodaje.

1.4 Predvidene metode dela diplomskega projekta

V diplomskem projektu bodo uporabljene: **metoda deskripcije** (s katero bodo opisani predmeti raziskovanja in empirična dejstva, brez podrobnejše znanstvene razlage in pojasnjevanja), **metoda kompilacije** (s katero bodo povzeta stališča, zaključki in spoznanja drugih raziskovalcev), **komparativna metoda** (s katero bodo primerjani predmeti raziskovanja ter ugotovljene podrobnosti in razlike med njimi), **metoda**

klasifikacije (s katero bodo razvrščeni različni pojmi in njihove definicije), **kvantitativna metoda** (s katero bodo analizirani številčni podatki) ter **deduktivna metoda** (s katero bo prišlo do prehajanj iz splošnih spoznanj do posameznih).

Pri pisanju diplomskega projekta bodo uporabljeni internetni viri, domača in tuja literatura ter zakonodaja Republike Slovenije in Republike Avstrije.

2 SAMOSTOJNI PODJETNIK POSAMEZNIK (S.P.)

2.1 Opredelitev samostojnega podjetnika posameznika

Po 6. odstavku 3. člena Zakona o gospodarskih družbah je samostojni podjetnik fizična oseba, ki na trgu opravlja pridobitno dejavnost v okviru organiziranega podjetja.

Zakon o gospodarskih družbah v 55. členu določa, da se kot mali samostojni podjetniki smatrajo podjetniki, ki izpolnjujejo vsaj 2 izmed naslednjih 3 pogojev:

- povprečno število delavcev v poslovnem letu ne presega 50,
- čisti prihodki od prodaje v poslovnem letu ne presegajo 8.800.000 EUR, in
- vrednost aktive ob koncu poslovnega leta ne presega 4.400.000 EUR.

Samostojne podjetnike štejemo med zasebnike. Med zasebnike pa štejemo tudi fizične osebe, ki opravljajo poklicno ali drugo neodvisno dejavnost. Fizične osebe, ki opravljajo poklicno dejavnost, so odvetniki, notarji, poklicni športniki, samostojni novinarji, zasebni zdravstveni delavci, kulturni delavci in podobno. Fizične osebe, ki opravljajo druge neodvisne dejavnosti, pa se ukvarjajo s kmetijsko in gozdarsko dejavnostjo (Vuković, Kermet & Juršev 2015).

2.2 Registracija s.p.

Z vpisom v Poslovni register Slovenije pri Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJPES) na vsaki VEM točki ali z digitalnim kvalificiranim potrdilom preko državnega portala e-VEM lahko samostojni podjetnik začne opravljati dejavnost. VEM točke lahko najdemo na izpostavah AJPES, upravnih enotah, krajevnih uradih, Javni agenciji Republike Slovenije za podjetništvo in tuje investicije (JAPTI), obrtnih zbornicah, Gospodarski zbornici Slovenije, davčnih uradih in pri notarjih. Na enak način lahko podjetnik opravi tudi vpis spremembe podatkov in prenehanje opravljanja dejavnosti. Po registraciji samostojnega podjetnika na VEM točki mora podjetnik najkasneje v 8 dneh vpisati dejavnost v davčni register ter podati prijavo na Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Prav tako se mora odločiti, ali se bo identificiral za davek na dodano vrednost ali ne (Cepec, Ivanc, Kežmah & Rašković 2010, str. 76).

Podjetnik mora pri prijavi za vpis v Poslovni register Slovenije navesti naslednje podatke:

- predlagan datum vpisa, ki mora biti kasnejši od dne, ko je bila vložena prijava in krajši od treh mesecev od dne vložitve prijave
- firmo podjetnika in podatke o sedežu
- podatke o skrajšani firmi, če jo ima
- podatke o podjetniku: ime in priimek, EMŠO, prebivališče, davčno številko
- podatke o zastopniku: ime in priimek, EMŠO, prebivališče, davčno številko
- navedbo dejavnosti, ki jih bo podjetnik opravljal
- podatke o drugih delih podjetnika kot enotah poslovnega registra v skladu z zakonom, ki ureja Poslovni register Slovenije

- podatek o poslovnem naslovu, ki vključuje te podatke: država, ulica in hišna številka, naselje, občina, poštna številka in kraj (74. člen Zakona o gospodarskih družbah).

V primeru, ko podjetnik ni lastnik objekta, katerega je navedel kot poslovni naslov, zakon (3. odstavek 74. člena Zakona o gospodarskih družbah) določa, da mora podjetnik k prijavi priložiti overjeno izjavo lastnika objekta, v kateri podjetniku dovoljuje poslovanje na tem naslovu.

Registracija samostojnega podjetnika posameznika je brezplačna in prosta vseh upravnih stroškov.

Pred začetkom opravljanja dejavnosti mora zavezanec najkasneje v 8 dneh po začetku opravljanja dejavnosti obvestiti Finančni urad Republike Slovenije (FURS) o načinu vodenja poslovnih knjig. Samostojni podjetnik lahko vodi poslovne knjige po sistemu enostavnega knjigovodstva, kadar izpolnjuje dva izmed treh pogojev:

- maksimalno število delavcev je 3,
- letni prihodki ne presegajo meje 50.000 EUR,
- povprečna vrednost aktive ne sme biti višja od 25.000 EUR.

Če samostojni podjetnik ne izpolnjuje navedenih pogojev, mora knjigovodstvo voditi po sistemu dvostavnega knjigovodstva. Kadar podjetnik po Zakonu o dohodnini ugotavlja davčno osnovo v skladu z upoštevanjem normiranih odhodkov, mu ni potrebno voditi poslovnih knjig in sestavljati letnega poročila.

Med letom se izbrani način vodenja poslovnih knjig ne sme spreminjati. Slovenski računovodski standard 39 govori o vodenju računovodstva malih podjetnikov. Vse računovodske usmeritve sprejema podjetnik s sklepi, ki se morajo hraniti 10 let.

Kadar se podjetnik odloči opravljati dejavnost z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov, mora sestaviti davčni obračun za plačilo akontacije dohodnine od dohodka (Vuković, Keramat & Juršev 2015).

2.2.1 Firma, sedež in dejavnost podjetnika

Firma podjetnika vsebuje ime in priimek podjetnika ter skrajšano oznako s.p.. Vsebovati mora tudi označbo dejavnosti in morebitne dodatne sestavine.

Sedež gospodarskega subjekta se lahko določi kot kraj, kjer se pričakuje, da bo samostojni podjetnik opravljal svojo dejavnost. Za določitev sedeža ni potrebno izpolnjevati nobenih pogojev in ustanovitelj ne potrebuje predložiti dokazil o pravilnosti podatkov. Registrski organ ne zavrača vpisa v register zaradi neprimernosti izbranega sedeža podjetja, zavrne ga samo v primeru, kadar sedež gospodarskega subjekta sploh ni določen.

Samostojni podjetnik lahko opravlja samo tiste vrste dejavnosti, ki so vpisane v register. Načeloma bi lahko opravljal vse vrste gospodarskih dejavnosti, pogoj pa je, da so le-te vpisane v register. Glavna dejavnost je tista dejavnost, ki jo bo podjetnik opravljal v pretežni meri. Dejavnosti so opredeljene v Uredbi o standardni klasifikaciji dejavnosti,

ki so objavljene v Uradnem listu. Na podlagi 74. člena Zakona o gospodarskih družbah je ob vpisu podjetnika v poslovni register potrebno predložiti izjavo, na podlagi katere podjetnik jamči, da iz preteklih poslovanj nima preteklih dolgov. Po prijavi za vpis v AJ PES se podjetniku dodeli 10 mestna matična številka in določi glavna dejavnost (Cepec, Ivanc, Kežmah & Rašković 2010, str. 77-78).

Samostojni podjetnik lahko opravlja tudi obrtno dejavnost. Obrtna dejavnost je tista proizvodna ali storitvena dejavnost, ki se izvaja na podlagi individualnih naročil, uporabljajo se stroji, orodja in tehnične naprave, ki so primerni za opravljanje takšne dejavnosti in ki se opravlja trajno. To pomeni, da se pri obrtni dejavnosti ne sme izvajati serijska proizvodnja in ne sme imeti značilnosti tekočih trakov ali avtomatiziranega delovnega procesa. Prav tako je potrebna ustrezna poklicna usposobljenost, pridobitev obrtnega dovoljenja in vpis v obrtni register (primer: proizvodnja mesa, mesnih izdelkov, mizarstvo, tesarstvo). Vloga za izdajo obrtnega dovoljenja se vloži pri Obrtno-podjetniški zbornici ali na enotni vstopni točki VEM (Cepec, Ivanc, Kežmah & Rašković 2010, str. 88-89).

2.3 Pogoji za ustanovitev s.p.

Posebnih pogojev za ustanovitev s.p. ni, razen, da mora podjetnik predložiti izjavo, s katero jamči, da nima neporavnanih obveznosti iz svojih preteklih poslovanj.

S.p. lahko ustanovijo le poslovno sposobne osebe. Poslovno sposobnost pridobi posameznik z dopolnjenim 18. letom starosti. Izjemoma lahko popolno poslovno sposobnost pridobi tudi oseba, ki še ni dopolnila 18 let, je pa že dopolnila 15 let, in pridobila dovoljenje Centra za socialno delo za sklenitev zakonske zveze. Sodišče ji izda odločbo, s katero mladoletna oseba, ki je postala roditelj, pridobi popolno poslovno sposobnost (Antić 2015).

2.4 Odgovornost samostojnega podjetnika

Odgovornost samostojnega podjetnika je osebna oz. neomejena. Podjetnik odgovarja za obveznosti iz poslovanja neomejeno ter z vsem svojim premoženjem (7. člen Zakona o gospodarskih družbah).

Podjetnik na trgu sklepa posle zase, v svojem imenu in za svoj račun, v svojo korist in s svojim tveganjem. Iz navedenega je tudi odgovornost samostojnega podjetnika večja kot družbe z omejeno odgovornostjo. Za upnike ni pomembno, kaj je osebno premoženje in kaj je premoženje podjetja. To dejstvo je pomembno le za primer davčnih predpisov in začetka stečajnega postopka (Setnikar 2015).

Odgovornost je torej povezana tudi s tveganjem. Ker podjetnik odgovarja s celotnim svojim premoženjem, obstaja nevarnost, da lahko izgubi vse. Iz navedenega razloga s.p. ni primerna oblika poslovanja z velikim kapitalskim tveganjem (Finančnik 2010).

Samostojni podjetnik je fizična oseba in ne pravna, zato je njegova odgovornost samostojna, osebna in neposredna, ki nima značaja solidarne odgovornosti. Podjetnik pri poplačilu obveznosti do upnikov najprej odgovarja z namembnim premoženjem (premoženjem podjetja), če to ne zadošča, pa še s privatnim. Zato je torej razmejitev

med premoženjema zgolj navidezna (Bratina, Jovanovič, Podgorelec & Primec 2010, str. 272-273).

2.5 Omejitve pri poslovanju s.p.

Omejitev je definitivno ta, da samostojni podjetnik ne sme sklepati določenih pravnih poslov sam s seboj. Za sklenitev pogodbe sta pravno-formalno potreba dva: kupec in prodajalec. Pri s.p.-ju je to ista oseba. Fizična oseba (gospodinjstvo) sama sebi (s.p.-ju) fizični osebi nekaj prodaja in od te osebe tudi kupuje. To pomeni, da ne bi bilo logično, da fizična oseba sama sebi daje v najem premično ali nepremično premoženje ali sama s seboj sklepa pravne posle, saj je kupec in prodajalec ena in ista oseba (Elektrik 2010).

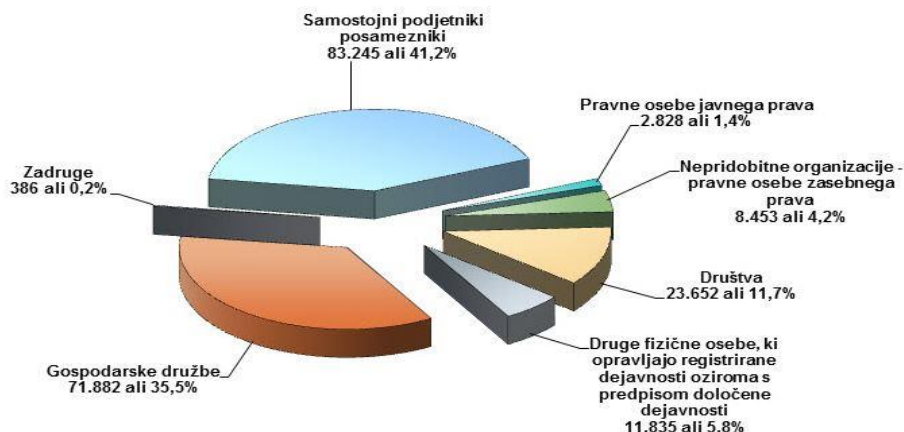
Prvi odstavek 36. člena Zakona o davčnem postopku govori, da so tudi samostojni podjetniki dolžni plačila za dobavljeno blago in opravljene storitve ter druga plačila prejemnikom nakazovati na njihove transakcijske račune, odprte pri ponudnikih plačilnih storitev. Drugi odstavek 36. člena Zakona o davčnem postopku govori o tem, da nakazil v manjših zneskih ali če je zagotovljena evidenca o teh plačilih, ni treba nakazovati na transakcijske račune. Višine zneskov plačil računov določi minister za finance. Do 30.3.2012 je veljal znesek za gotovinska plačila računov za dobavljeno blago in opravljene storitve do višine 50 EUR, od 31.3.2012 pa se je ta znesek ponovno vrnil na staro raven 420 EUR.

Ker je samostojni podjetnik fizična oseba, jih tudi zunanji uporabniki računovodskih izkazov (npr. banke, hranilnice, zavarovalnice) smatrajo kot fizično osebo in ne kot podjetje. Zaradi tega je težja pot do pridobitve kredita kot pri pravni osebi.

2.6 S.p. kot najprimernejša oblika za začetek podjetniške poti

Samostojni podjetnik posameznik je najprimernejša oblika za začetek podjetniške poti zaradi hitre in preproste ustanovitve podjetja ter nizkih stroškov ustanovitve. Prav tako pri s.p.-ju ni osnovnega kapitala. Zaradi naštetih razlogov v Sloveniji med vsemi oblikami podjetij prevladujejo ravno samostojni podjetniki.

Slika 1: Poslovni subjekti na dan 30.6.2015 v Sloveniji

Vir: (Ajpes, 2015a).

Na dan 30.6.2015 je bilo v Sloveniji registriranih 83.245 samostojnih podjetnikov, kar predstavlja 41,2% vseh poslovnih subjektov.

2.7 Biti zaposlen ali biti samostojni podjetnik?

Tabela 1: Biti zaposlen ali biti samostojni podjetnik?

	PREDNOSTI	SLABOSTI
S.P.	<ul style="list-style-type: none"> • fleksibilen delovnik <ul style="list-style-type: none"> • sam svoj šef • ob pravilni razporeditvi dela več dopusta in prostih dni • sedež opravljanja dela je lahko doma ali blizu doma <ul style="list-style-type: none"> • neomejeno razpolaganje z denarjem 	<ul style="list-style-type: none"> • večja odgovornost • manj časa za družino in ostale stvari, če se ne postavi meja, koliko delati • podjetnik nima sklenjene pogodbe o zaposlitvi. Kot strošek poslovanja se upoštevajo samo plačani prispevki za socialno varnost, izplačilo NETO plače pa se izvaja kot pretok denarnih sredstev iz podjetja samostojnega podjetnika v gospodinjstvo in je obdavčeno v skladu z Zakonom o dohodnini
REDNA ZAPOSLOVANJE PRI DRUGEM DAVČNEM ZAVEZANCU	<ul style="list-style-type: none"> • konec delovnika = konec skrbi in misli o službi • večja socialna varnost 	<ul style="list-style-type: none"> • fiksni in monoton delovnik • oddaljenost delovnega mesta od stalnega bivališča

2.8 S.p. ali d.o.o.?

Tabela 2: S.p. ali d.o.o.?

	PREDNOSTI	SLABOSTI
S.P.	<ul style="list-style-type: none"> • ni začetnega/osnovnega kapitala <ul style="list-style-type: none"> • enostavna, hitra in ugodna ustanovitev • zavezanec lahko prosto razpolaga z denarjem <ul style="list-style-type: none"> • nizki stroški poslovanja • nižji administrativni stroški • možen pretok denarnih sredstev med gospodinjstvom in s.p.-jem • prenos stvarnega premoženja iz gospodinjstva v s.p. • preprosto poslovanje in upravljanje • prosta uporaba denarnih sredstev na poslovnem računu • odprt je lahko samo en transakcijski 	<ul style="list-style-type: none"> • zavezanec odgovarja z vsem svojim premoženjem <ul style="list-style-type: none"> • samo en ustanovitelj • nezaupanje posojilodajalcev (v primeru dajanja posojil) • obdavčitev po dohodninski lestvici, katere stopnje obdavčitve se večajo, če so dohodki višji <ul style="list-style-type: none"> • podjetnik nima sklenjene pogodbe o zaposlitvi, zato ne prejema plače, regresa in odpravnine • višine zavarovalne osnove si ne more prosto izbirati,

	račun, ki se lahko koristi tako v osebne kot tudi poslovne namene <ul style="list-style-type: none"> • pri normirancih ni potrebno sestavljati letnega poročila in voditi poslovnih knjig 	najnižja je v višini minimalne plače <ul style="list-style-type: none"> • fizična oseba in s.p. ne moreta medsebojno poslovati
D.O.O.	<ul style="list-style-type: none"> • podjetje odgovarja samo s svojim premoženjem (torej premoženjem podjetja, ne pa tudi družbenikov) • večji ugled in zaupanje na trgu • družbeniki lahko sklepajo pravne posle z družbo • ugodnejša obravnava pri finančnih institucijah ter lažja pridobitev kredita • možnost sklepanja kupoprodajnih, posojilnih pogodb, pogodb o najemu poslovnih prostorov ter premičnega premoženja • družba lahko družbeniku za dano posojilo izplača obresti in s tem zniža davčno osnovo 	<ul style="list-style-type: none"> • osnovni kapital 7500€ • izplačevanje dobička je visoko davčno obremenjeno • dvakratna obdavčitev dobička • ločen poslovni račun • normiranci morajo voditi poslovne knjige, sestavljati letno poročilo in ga predložiti AJPES-u

2.9 Možnost pretoka denarnih sredstev med gospodinjstvom in s.p.

Samostojni podjetnik lahko prosto uporablja denarna sredstva na njegovem poslovnem računu. Tako lahko vsakodnevni zaslužek uporabi za osebne potrebe v gospodinjstvu. Samostojni podjetnik ima lahko odprta dva računa (osebni in poslovni). Glede na to, da lahko prosto razpolaga z gotovino, jo lahko brez omejitev prenaša iz enega na drug račun. Kljub vsemu pa se morajo izdatki in prejemi iz poslovanja podjetja evidentirati preko poslovnega računa. Gotovine iz poslovanja samostojnemu podjetniku ni treba polagati na svoj poslovni račun. Zaradi prostega prenosa denarnih sredstev med podjetjem in gospodinjstvom se lahko podjetnikov kapital dnevno spreminja. Kapital samostojnega podjetnika namreč sestoji iz stvarnega premoženja, presežkov iz prevrednotenja in čistega poslovnega izida (Leva Bukovnik & Sendelbah 2010, str. 15).

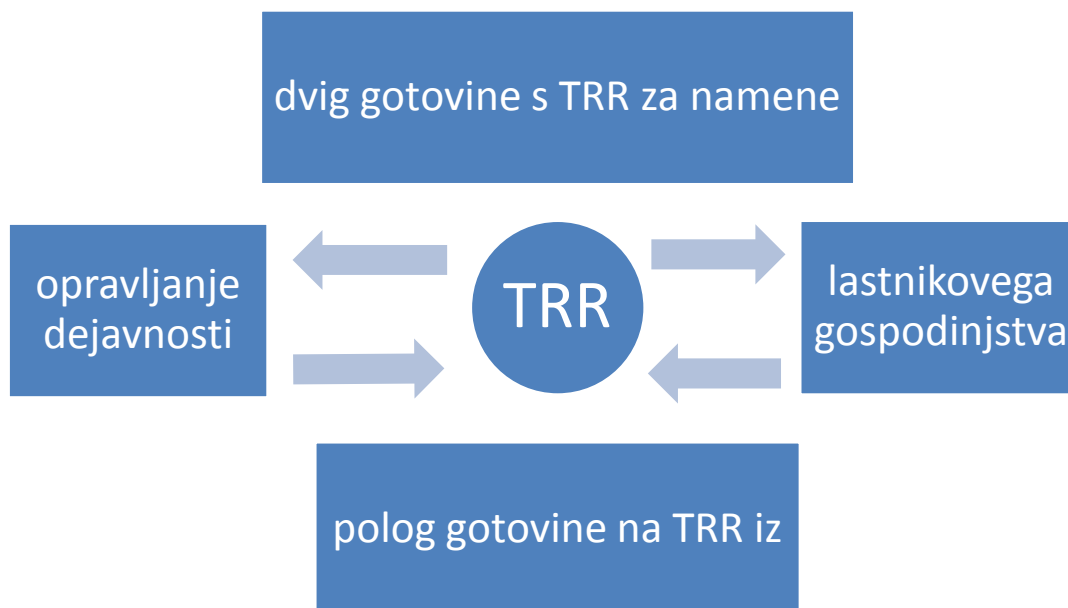
Tudi vsi prejemi zaposlenim (fizičnim osebam) se morajo nakazovati na račun fizične osebe (plača, regres, odpravnine). Na transakcijske račune se morajo nakazovati tudi vsi drugi prejemi, ki so naštetih 108. členu Zakonu o dohodnini (23.a člen Zakona o davčnem postopku).

Samostojni podjetnik mora imeti za namene opravljanja dejavnosti ločen transakcijski račun. Ta zahteva je predpisana v 37. členu Zakona o davčnem postopku in velja že od 30.12.2009 ter se do danes ni spremenila. V primeru nespoštovanja zahteve je predpisana tudi globa. Res je, da se denar med podjetjem samostojnega podjetnika in gospodinjstvom prosto pretaka, kar pa še ne pomeni, da lahko samostojni podjetnik z denarnimi sredstvi, ki jih je ustvaril preko svojega podjetja, povsem samostojno razpolaga. Voditi mora ustrezne evidence o pretoku denarja med podjetjem in gospodinjstvom. Te evidence predpisuje 13. člen Pravilnika o poslovnih knjigah in drugih davčnih evidencah za fizične osebe, ki opravljajo dejavnost. Če samostojni podjetnik te evidence zagotavlja, potem tudi občasna plačila za potrebe gospodinjstva s

transakcijskega računa podjetja ne bi smela predstavljati problemov. Vodenje navedenih evidenc pa ni predpisano za samostojne podjetnike normirance.

Tudi za samostojne podjetnike od 1.1.2015 velja, da morajo evidentirati gotovinski promet s takšnimi elektronskimi blagajnami, ki omogočajo brisanje, dodajanje in popraviljanje prometa le na podlagi sledljivosti (revizijska sled), niso pa še povezane s FURS-om. Manjši davčni zavezanci lahko izdajajo ročno izpisane račune, vendar le na predpisanih in prednatisnjenih obrazcih iz vezane knjige računov. Le-te lahko nabavljajo pri najbližji izpostavi FURS-a ali pri združenjih, s katerimi je FURS sklenil pogodbo (Pripravanadavčneblagajne 2015).

Slika 2: Gotovinsko poslovanje samostojnega podjetnika

Vir: (Leva Bukovnik & Sendelbah, 2010, str. 15).

2.10 Prenos stvarnega premoženja iz gospodinjstva v podjetje samostojnega podjetnika

Premoženje samostojnega podjetnika posameznika s pravnega vidika ni ločeno od premoženja njegovega gospodinjstva. Kot lastnik nepremičnine je vedno vpisana fizična oseba in ne njeno podjetje (s.p.).

Fizična oseba lahko stvarno premoženje prenese iz svojega gospodinjstva v podjetje ob začetku opravljanja dejavnosti ali kasneje.

V skladu s 50. členom Zakona o dohodnini se preneseno stvarno premoženje iz gospodinjstva v podjetje šteje kot prihodek. Slovenski računovodski standardi določajo takšen prenos premoženja kot brezplačno pridobljena sredstva. Po Slovenskih računovodskih standardih se brezplačno pridobljena sredstva štejejo kot dolgoročno odloženi prihodki in se porabljajo v skladu z obračunano amortizacijo. Kadar sredstva prenašamo iz gospodinjstva v podjetje ob ustanovitvi podjetja, se tako pridobljena

sredstva ne štejejo kot prihodek, ampak kot povečanje kapitala podjetnika. Prav tako se prenesena sredstva ne štejejo kot prihodek, kadar so pridobljena oz. zgrajena pred začetkom opravljanja dejavnosti.

Kadar prenašamo nepremičnino v gospodinjstvo ob prenehanju opravljanja dejavnosti, se takšen prenos obravnava kot transakcija med povezanimi osebami. Za ugotovitev velikosti dohodka se uporabljajo primerljive tržne cene, ki jih določijo strokovnjaki. Obstajajo tri izjeme, po katerih se prenos sredstev iz podjetja samostojnega podjetnika v gospodinjstvo ne šteje kot odtujitev:

- prenos denarnih sredstev,
- prenos sredstev, ki so bila prenesena v podjetje samostojnega podjetnika ob začetku opravljanja dejavnosti oz. če so bila zgrajena oz. pridobljena pred začetkom opravljanja dejavnosti,
- prenos nepremičnin, ki so bile prenesene v podjetje samostojnega podjetnika pred 1.1.2005.

Kadar podjetnik preneha z opravljanjem dejavnosti, preide stvarno premoženje, ki se je izkazovalo med osnovnimi sredstvi, v last njegovega gospodinjstva. Samostojni podjetniki morajo ugotoviti razliko med primerljivo tržno in knjigovodsko vrednostjo in v skladu s tem povečati davčno osnovo od dohodka iz dejavnosti. Prav tako niso obdavčene nepremičnine, ki se prenašajo na drug subjekt (samostojnega podjetnika ali pravno osebo) oz. na prevzemno pravno osebo (Godnič 2013).

Prenos stvarnega premoženja iz gospodinjstva v podjetje obravnava Slovenski računovodski standard 39.52. Vrednost prenesenega stvarnega premoženja je vrednost, ki izhaja iz izvirne listine ali računa ali cenitvenega poročila. Vrednost je potrebno pravilno določiti, saj je od nje odvisno ugotavljanje davčno priznanih odhodkov podjetnika, to je amortizacija. Gospodarska vrednost prenesenega sredstva ne sme presežati tržne vrednosti. Znesek amortizacije se lahko šteje kot odhodek samo v primeru, ko so bila sredstva pridobljena ali zgrajena pred začetkom opravljanja dejavnosti.

3 DOHODEK IZ DEJAVNOSTI

3.1 Zavezanci za dohodek iz dejavnosti

Dohodek iz dejavnosti je dohodek, dosežen z opravljanjem podjetniške, kmetijske, gozdarske, poklicne ali druge neodvisne samostojne dejavnosti. O opravljanju dejavnosti ne govorimo takrat, kadar gre za enkraten ali občasen posel. Bistveno je, da se dejavnost opravlja trajno, neodvisno oz. samostojno. Zavezanec opravlja dejavnost za svoj račun, v svojo korist, z vso odgovornostjo, ter jamči z vsem svojim premoženjem. Zavezanci za dohodek iz dejavnosti so vsi zasebniki. Med zasebnike sodijo tudi druge fizične osebe, ki so priglasile dejavnost na osnovi drugih predpisov (odvetniki, notarji, zdravniki, novinarji) (DURS 2008).

Samostojni podjetnik se ob začetku poslovanja odloči, ali bo ugotavljal davčno osnovo z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov ali z upoštevanjem normiranih odhodkov. Kadar se zavezanec odloči za ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov, mora ob začetku opravljanja dejavnosti sestaviti davčni obračun, v katerem navede predvidene prihodke in predvidene odhodke ter davčno osnovo, od katere bo plačeval akontacijo dohodnine (2. odstavek 298. člena Zakona o davčnem postopku).

Pri zavezancih, ki ugotavljajo davčno osnovo z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov, je davčna osnova dobiček. Za ugotavljanje prihodkov in odhodkov se uporablja Zakon o dohodnini in Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb. Pri sestavljanju poslovnega izida je potrebno upoštevati predpise oz. računovodske standarde (DURS 2008).

3.2 Predložitev davčnega obračuna

Zavezanci morajo na podlagi 51. člena Zakona o davčnem postopku davčnemu organu najkasneje do 31. marca tekočega leta predložiti obrazec davčnega obračuna akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti. Vanj se vpišejo vsi prihodki in odhodki preteklega leta. V davčnem obračunu lahko zavezanci uveljavljajo olajšave, ki jih določa Zakon o dohodnini in so navedene v podpoglavju 3.2.1. Od ugotovljene davčne osnove davčni zavezanci plačujejo akontacijo dohodnine. Pri izračunu akontacije dohodnine se upoštevajo stopnje dohodnine iz davčne lestvice. Zavezanci lahko upoštevajo pri plačilu davka za preteklo leto in akontacij davka za prihodnje leto splošno olajšavo, dodatno splošno olajšavo in posebno olajšavo za vzdrževane družinske člane.

3.2.1 Opredelitev davčnih olajšav samostojnega podjetnika

Davčne olajšave lahko uveljavljajo samo zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov, kar predpisuje 1. odstavek 67. člena Zakona o dohodnini. Prav tako predpisuje, da davčnih olajšav ne sme uveljavljati zavezanec, ki ugotavlja davčno osnovo z upoštevanjem normiranih odhodkov.

3.2.1.1 Splošna olajšava

Zavezanec lahko ob koncu leta uveljavlja splošno olajšavo, ki mu pripada po Zakonu o dohodnini. V letu 2014 si je tako lahko znižal davčno osnovo za 3.302,70 EUR. Pogoj za uveljavljanje splošne olajšave je, da drug rezident zanje ne uveljavlja posebne olajšave za vzdrževanega družinskega člana. Prav tako navedene splošne olajšave samostojni podjetnik ne sme upoštevati, če je le-ta bila upoštevana pri akontaciji dohodnine od dohodka iz zaposlitve, ki ga izplača glavni delodajalec, ali če je bila upoštevana v deležu, večjem od 5/12 (pet dvanajstin). Zasebniki, ki opravljajo dopolnilno dejavnost, splošne olajšave ne morejo uveljavljati (Zupančič 2015, str. 77-83).

Višina skupne splošne olajšave je odvisna od višine skupnega dohodka v letu 2015.

Tabela 3: Letna splošna olajšava

Če znaša skupni dohodek v EUR		Znaša splošna olajšava v EUR
Nad	Do	
	10.866,37	6.519,82
10.866,37	12.570,89	4.418,64
12.570,89		3.302,70

Vir: (FURS, 2014).

Pri izračunu akontacije dohodnine od mesečnega dohodka iz delovnega razmerja se upošteva:

Tabela 4: Mesečna splošna olajšava

Če znaša mesečni bruto dohodek iz delovnega razmerja v EUR		Znaša splošna olajšava v EUR
Nad	Do	
	905,53	543,32
905,53	1.047,57	368,22
1.047,57		275,22

Vir: (FURS, 2014).

Če delojemalec ne želi, da se mu pri izračunu akontacije dohodnine upošteva povečana splošna olajšava, se davčna osnova zmanjša za 275,22 EUR.

Zavezanec obračunava in plačuje davek od dohodka iz dejavnosti po načelu samoobdavčitve na podlagi davčnega obračuna. Davčno obdobje je običajno enako koledarskemu letu, lahko pa se tudi razlikuje. Davčni zavezanec mora davčni obračun

predložiti v roku 3 mesecev za preteklo davčno obdobje. Razliko med plačano akontacijo in izračunanim davkom na podlagi davčnega obračuna mora zavezanec plačati v roku 30 dni po predložitvi davčnega obračuna. Finančni urad mu preveč vplačane akontacije dohodnine prav tako vrne v roku 30 dni od predložitve davčnega obračuna (DURS 2009).

3.2.1.2 Osebna olajšava

Osebno olajšavo se lahko uveljavlja za invalida s 100% telesno okvaro.

Tabela 5: Osebna olajšava

Namen	Letna olajšava v EUR	Mesečna olajšava v EUR
Invalidu s 100% telesno okvaro	17.658,84	1.471,57

Vir: (FURS, 2014).

3.2.1.3 Posebna osebna olajšava

Posebna osebna olajšava za rezidenta, ki se izobražuje in ima status dijaka ali študenta, znaša 2.477,03 EUR.

3.2.1.4 Posebna olajšava za otroke ter za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana

- **Posebna olajšava za otroke**

Tabela 6: Posebna olajšava za otroke

	Letna olajšava v EUR	Mesečna olajšava v EUR
Za prvega vzdrževanega otroka	2.436,92	203,08
Za vzdrževanega otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo	8.830,00	735,83
Za drugega vzdrževanega otroka	2.649,24	220,77
Za tretjega vzdrževanega otroka	4.418,54	368,21
Za četrtega vzdrževanega otroka	6.187,85	515,65
Za petega vzdrževanega otroka	7.957,14	663,09

Vir: (FURS, 2014).

Za vse nadaljnje vzdrževane otroke se višina olajšave poveča za 1.769,30 EUR (mesečno za 147,44 EUR) glede na višino olajšave za predhodnega vzdrževanega otroka.

- **Posebna olajšava za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana**

Tabela 7: Posebna olajšava za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana

Letna olajšava v EUR	Mesečna olajšava v EUR
2.436,92	203,08

Vir: (FURS, 2014).

Za vsakega vzdrževanega družinskega člana zakon določa višjo olajšavo. Za vzdrževane družinske člane se štejejo otroci do dopolnjenega 18. leta starosti oz. otroci do 26. leta starosti, če neprekinjeno ali s prekinitvijo enega leta nadaljujejo šolanje na srednji, visoki ali višji stopnji. Kot vzdrževani družinski član se šteje tudi zakonec, ki nima lastnih dohodkov za preživetje ali so ti manjši od višine posebne olajšave za vzdrževanega družinskega člana. Tudi razvezani zakonec, ki mu je s sodbo oz. dogovorom, sklenjenim po predpisih o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, priznana pravica do preživnine, ki jo plačuje zavezanec, se šteje za vzdrževanega družinskega člana (Cepec, Ivanc, Kežmah & Raškovič 2010, str. 201-202).

3.2.1.5 Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje

Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje do 2.819,09 EUR letno.

Na podlagi davčnega obračuna se določi tudi predhodna akontacija dohodnine. Kadar presega 400 EUR, se plačuje v mesečnih obrokih, v nasprotnem primeru pa v trimesečnih obrokih. Obroki predhodne akontacije morajo biti plačani do 10. v mesecu za pretekli mesec.

3.2.1.6 Davčna olajšava za vlaganje v raziskave in razvoj

Znižanje davčne osnove se lahko uveljavlja v višini 100%. Olajšavo za vlaganja v raziskave in razvoj lahko uveljavljamo za stroške, povezane z raziskavo in razvojem (55. člen Zakona o dohodnini).

Med te stroške sodijo stroški dela delavcev, stroški zunanjih storitev, stroški amortizacije uporabljene opreme pri raziskavi in razvoju. V primeru, da za opremo, nabavljeno za namene raziskave in razvoja, uveljavljamo 40% investicijsko olajšavo, olajšave za raziskave in razvoj ne smemo uveljavljati. Pred samim začetkom izvajanja razvojne dejavnosti je potrebno sestaviti razvojni elaborat, ki lahko traja tudi več let. Pomembno je, da zneski posameznih vrst stroškov pri izvajanju razvojne dejavnosti ne presegajo zneskov razvojnega elaborata. Za uveljavljanje olajšave prav tako ni pomembno, ali imamo razvojno-raziskovalno dejavnost v razredu 0, med neopredmetenimi osnovnimi sredstvi ali v razredu 4, med stroški. Med neopredmetenimi dolgoročnimi sredstvi stroške razvoja vodimo takrat, kadar je mogoče zanesljivo izmeriti gospodarske koristi. V primeru, da to ni mogoče, beležimo stroške razvoja v razredu 4 med stroški.

V primeru neizkoriščenega dela davčne olajšave, lahko le-tega prenesemo v naslednja davčna obdobja v roku 5 let (55. člen Zakona o dohodnini).

3.2.1.7 Davčna olajšava za investiranje

Znižanje davčne osnove se lahko uveljavlja v višini 40% investiranega zneska v neopredmetena sredstva in opremo, vendar ne več kot je višina davčne osnove.

Za opremo se štejejo:

- računalniška oprema,
- osebni avtomobili in avtobusi na hibridni ali električni pogon ter tovorna motorna vozila z motorjem, ki ustrezajo vsaj emisijskim zahtevam EURO VI.

Investicijskih olajšav pri neopredmetenih sredstvih ni dovoljeno uveljavljati za vlaganje v dobro ime in usredstvene stroške naložb v tuja opredmetena osnovna sredstva.

Za našteje vrste opreme se lahko uveljavlja olajšavo za investiranje tudi v primeru nakupa osnovnega sredstva v obliki finančnega najema.

Za neizkoriščen del olajšave se lahko davčna osnova zmanjšuje naslednjih pet davčnih obdobjih, v primeru, da osnovno sredstvo odtujimo prej, je potrebno že uveljavljeno davčno olajšavo v celoti poračunati. Kot odtujitev se šteje tudi prenehanje davčnega zavezanca na podlagi stečajnega ali likvidacijskega postopka. V primeru pravnega nasledstva samostojnega podjetnika, delitve, združitve ali zamenjave kapitalskega deleža davčne osnove za že uveljavljene davčne olajšave ni potrebno povečevati.

Za osnovna sredstva, financirana iz sredstev, pridobljenih iz proračuna samoupravne lokalne skupnosti, proračuna Republike Slovenije oz. EU, davčne olajšave ni dovoljeno uveljavljati (55.a člen Zakona o dohodnini).

3.2.1.8 Davčna olajšava za zaposlovanje

Olajšava se lahko uveljavlja za novo zaposlene osebe, mlajše od 26 let ali starejše od 55 let, ki so bile pred tem vsaj 6 mesecev prijavljene na Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje. Pogoj je, da ta oseba v zadnjih 24 mesecih ni bila zaposlena pri istem delodajalcu ali pri osebi, povezani z istim delodajalcem. Pogoj, da lahko uveljavljamo navedeno olajšavo, je, da osebo zaposlimo vsaj za 24 mesecev in da se poveča skupno število vseh zaposlenih delavcev v davčnem obdobju.

Olajšavo lahko uveljavljamo za 45% izplačane bruto plače za prvih 24 mesecev zaposlitve (55.b člen Zakona o dohodnini).

3.2.1.9 Davčna olajšava za zaposlovanje invalidov

Tudi za zaposlovanje invalidov lahko uveljavljamo davčno olajšavo. Za invalide s 100% telesno okvaro in gluhe osebe lahko uveljavljamo 70% izplačanih plač invalidom, za vse druge invalide pa 50% izplačanih plač. Obdobje za uveljavljanje olajšave je neomejeno (56. člen Zakona o dohodnini).

Kadar je lastnik s.p.-ja sam invalid in ne zaposluje delavcev, lahko prav tako zniža davčno osnovno za olajšavo za zaposlovanje invalidov. V primeru 100% telesne okvare ali gluhosti, lahko davčno osnovo zmanjša vsak mesec poslovanja za 60% povprečne

mesečne plače zaposlenih v Republiki Sloveniji, v primeru, da invalidnost ni 100%, pa za 30% povprečne mesečne plače v Sloveniji (Zupančič 2015, str. 77-83).

3.2.1.10 Davčna olajšava za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju

Samostojni podjetniki, ki so pripravljeni vzeti v usposabljanje vajence, dijake ali študente, lahko zanje za vsak mesec uveljavljajo olajšavo v višini izplačila ali največ 20% povprečne mesečne plače v Sloveniji (57. člen Zakona o dohodnini).

V davčnem obračunu morajo navesti natančne podatke o času trajanja izvajanja prakse, davčno številko vajenca, dijaka oz. študenta in znesek, ki ga je le-ta prejel za opravljeno usposabljanje (Zupančič 2015, str. 77-83).

3.2.1.11 Davčna olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje

Davčni zavezanci, ki plačujejo sebi ali delavcem premije za dodatno pokojninsko zavarovanje izvajalcu pokojninskega načrta s sedežem v Sloveniji ali drugi državi članici EU po pokojninskem načrtu, ki je odobren in vpisan v poseben register v skladu s predpisi, lahko uveljavljajo vplačane premije delno ali v celoti kot znižanje davčne osnove. Olajšava lahko znaša največ do zneska, ki je enak 24% obveznih prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za zavarovanca ali 5,844% pokojnine zavezanca (Cepec, Ivanc, Kežmah & Raškovič 2010, str. 201).

3.2.1.12 Davčna olajšava za donacije

Poznamo dve vrsti olajšav za donacije (59. člen Zakona o dohodnini):

- za humanitarne, invalidske, socialno varstvene, dobrodelne, znanstvene, vzgojno-izobraževalne, zdravstvene, športne, ekološke, religiozne in splošno koristne namene,
- za izplačila prostovoljnemu društvu, ustanovljenemu za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami. Le-ti morajo delovati v javnem interesu.

Vrednost prvih olajšav lahko znaša 0,3% obdavčljivega prihodka celotnega davčnega obdobja, vrednost drugih pa 0,2% obdavčenega prihodka celotnega davčnega obdobja. Denarna sredstva se morajo donirati v ta namen posebej ustanovljenim organizacijam ali društvom. Kadar doniramo denar fizični osebi in ne v okviru ustanovljene organizacije ali društva, se davčna olajšava ne prizna.

Prejemnik donacije mora biti rezident Republike Slovenije, druge države članice EU in EGP (razen Liechtenstein).

Skupni znesek donacij ne sme presegati 0,5% obdavčljivega prihodka davčnega obdobja. Neizkoriščen del olajšave pa se lahko prenese v naslednja 3 davčna obdobja.

Doniramo lahko tudi političnim organizacijam. Donacije so lahko v denarju ali naravi. Kadar so le-te v denarju, ne smejo presegati zneska, ki je enak trikratni povprečni mesečni plači na zaposlenega pri s.p.-ju v davčnem letu. To pomeni, da samostojni podjetniki, ki nimajo zaposlenih delavcev, te vrstne olajšave ne morejo uveljavljati.

Kot zanimivost naj še omenimo, da samostojni podjetniki ne smejo financirati strank, razen, če 25. člen Zakona o političnih strankah določa drugače (Zupančič 2015, str. 77-83).

3.3 Samostojni podjetnik in davek na dodano vrednost (DDV)

Samostojni podjetnik lahko sam odloča o vključitvi v sistem DDV, kadar pa presega v zadnjih 12 mesecih poslovanja promet 50.000 EUR, je vključitev obvezna. Ta sprememba velja od 1.4.2013. 3. odstavek 3. člena Pravilnika o poslovnih knjigah in drugih davčnih evidencah za fizične osebe, ki opravljajo dejavnost govori o tem, da morajo samostojni podjetniki normiranci, ki so vključeni v sistem DDV, voditi vse evidence v skladu s predpisi, ki urejajo obračunavanje in plačevanje DDV (knjiga prejetih in izdanih računov). Samostojni podjetniki ob začetku svojega poslovanja običajno ne vstopajo v sistem DDV. O vstopu se začnejo odločati šele, ko vidijo, da so presegli mejo 12 mesečnega prometa. Kadar je podjetnik zavezanec za DDV, je dolžan na ceno svojih izdelkov ali storitev zaračunati še DDV. To pomeni, da je cena storitev višja za 22% ali 9,5%. V primeru, ko so odjemalci samostojnega podjetnika le fizične osebe, njegov promet pa nižji od 50.000 EUR, se mu vključitev v sistem DDV ne izplača. Na svojih izdanih računih namreč DDV-ja v primeru, ko ni zavezanec za DDV, ne obračunava, zato so njegove cene konkurenčne. Prav tako pa si od vseh prejetih računov ne sme odbijati zaračunanega vstopnega DDV-ja, ki je izkazan na računu. Zanj predstavlja celotna vrednost prejetega računa strošek (Hojnik 2015).

Kadar se v sistem DDV-ja vključiš prostovoljno, je iz njega možno izstopiti po 60 mesecih. Kadar pa v sistem DDV-ja vstopiš zaradi prekoračitve letnega prometa 50.000 EUR, se lahko zahteva za odstop poda šele potem, ko v naslednjih 12 mesecih samostojni podjetnik ni presegal prometa 50.000 EUR (1. odstavek 94. člena Zakona davka na dodano vrednost).

Tudi za normiranca po Zakonu o davku na dodano vrednost veljajo enaka pravila kot za ostale zavezance.

4 OBDAVČITEV SAMOSTOJNEGA PODJETNIKA POSAMEZNIKA IN ZAKON O DOHODNINI

Ob registraciji s.p. se lahko samostojni podjetnik odloči, ali bo ugotavljal davčno osnovo z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov ali z upoštevanjem normiranih odhodkov. V nadaljevanju bosta predstavljena sistema obračuna in ugotavljanje davčne osnove za obe vrsti davčnih zavezancev.

4.1 Ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov

S 1.1.2015 se samostojnim podjetnikom, ki so se odločili ugotavljati davčno osnovo z upoštevanjem normiranih odhodkov, le-ti upoštevajo v višini 80% ustvarjenih prihodkov. Pred 1.1.2015 jim je bilo priznanih 70% odhodkov od ustvarjenih prihodkov. Samostojni podjetniki pri sistemu normiranih odhodkov ne ugotavljajo dejanskih stroškov poslovanja, ampak se jim avtomatično prizna 80% odhodkov glede na ustvarjene prihodke. Preostalih 20% se obdavči po fiksni stopnji 20% (59. člen Zakona o dohodnini).

Za normirance velja, da se odhodki ugotavljajo v pavšalni višini, ne glede na to, kakšni so bili dejanski stroški in odhodki. Tudi ni pomembno, ali imajo knjigovodske listine in dokazila o nastalih stroških.

Za tiste, ki so izbrali sistem obdavčitve z upoštevanjem normiranih odhodkov, velja, da se dobiček ne všteva v letno odmero dohodnine, kar pomeni, da so obdavčeni cedularno. To pomeni, da se dohodnina izračuna od davčne osnove po 20% stopnji in pomeni dokončen davek (135.a člen Zakona o dohodnini).

Tudi uveljavljanje davčnih olajšav na podlagi 1. odstavka 67. člena Zakona o dohodnini ni možno.

4.2 Ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov

Samostojni podjetniki, ki ugotavljajo davčno osnovo z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov, so obdavčeni po progresivni dohodninski lestvici glede na višino dobička.

S 1.1.2016 se bo ukinil zadnji razred dohodninske lestvice. Le-ta je bil sredi leta 2012 sprejet kot eden izmed začasnih protikriznih ukrepov.

Tabela 8: Letna dohodninska lestvica

Če znaša neto letna davčna osnova v EUR		Znaša dohodnina v EUR	
Nad	Do		
	8.021,34		16%

8.021,34	18.960,28	1.283,41	+ 27% nad 8.021,34
18.960,28	70.907,20	4.236,92	+ 41% nad 18.960,28
70.907,20		25.535,16	+ 50% nad 70.907,20

Vir: (FURS, 2014).

Pri izračunu akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve, ki ga izplača glavni delodajalec, se za davčno leto 2015 uporabijo stopnje dohodnine in lestvica preračunana na 1/12 leta:

Tabela 9: Stopnje dohodnine in lestvica preračunana na 1/12 leta

Če znaša neto mesečna davčna osnova v EUR		Znaša dohodnina v EUR	
Nad	Do		
	668,44		16%
668,44	1.580,02	106,95	+ 27% nad 668,44
1.580,02	5.908,93	353,08	+ 41% nad 1.580,02
5.908,93		2.127,93	+ 50% nad 5.908,93

Vir: (FURS, 2014).

Zakon o dohodnini določa, da se pri ugotavljanju davčne osnove upošteva prihodke in odhodke ob njihovem nastanku in ne šele ob realizaciji plačil. Za ugotavljanje dobička, ki predstavlja davčno osnovo, se priznavajo prihodki in odhodki iz izkaza poslovnega izida, ki je sestavljen na podlagi Slovenskih računovodskih standardov, Zakona o dohodnini, Zakona o davku od dohodka pravnih oseb ter številnih podzakonskih aktov. Samostojni podjetnik je sicer res obdavčen po Zakonu o dohodnini, vendar pa mora pri ugotavljanju prihodkov in odhodkov upoštevati tudi določbe iz Zakona o davku od dohodka pravnih oseb. S tem je ugotavljanje davčne osnove zelo približno ugotavljanju davčne osnove pri gospodarskih družbah.

Med davčno priznane odhodke samostojnega podjetnika se štejejo samo tisti odhodki, ki so kot odhodki določeni z zakonom. Odhodki za stroške v zvezi s službenimi potovanji, stroški prehrane, prevoza na delo in iz dela ter stroški dela na terenu so priznani kot davčno priznani odhodki pod pogoji in do višin, ki jih z uredbo določi Vlada Republike Slovenije. Stroški reprezentance so priznani kot davčno priznani odhodki v višini 50%.

Kot odhodki se ne štejejo davki, ki jih je zavezanec plačal kot fizična oseba in niso povezani z opravljanjem dejavnost (davek od premoženja, davek na dediščine in darila). Prav tako se kot odhodek ne štejejo stroški, ki so nastali z doseganjem prihodkov od dividend in obresti od vrednostnih papirjev in prihodkov od odsvojitve lastniškega deleža investicijskih kuponov (Cepec, Ivanc, Kežmah & Rašković 2010, str. 196-197).

Posebnost davčne ureditve pri samostojnih podjetnikih in njihovih prihodkih in odhodkih je 54. člen Zakona o dohodnini, ki izključuje nekatere dohodke iz kapitala, in sicer:

- dividende,
- obresti od dolžniških vrednostnih papirjev, izdanih v seriji, za katere so z Zakonom o trgu vrednostnih papirjev določeni pogoji,
- prihodke, dosežene na podlagi odsvojitve lastniškega deleža ali investicijskih kuponov.

Dohodki iz kapitala so obdavčeni po stopnji 25%, davek pa se šteje kot dokončni ali cedularni davek (1. odstavek 132. člena Zakona o dohodnini).

4.3 Razlika med ugotavljanjem davčne in zavarovalne osnove s.p.-ja z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov, z upoštevanjem normiranih odhodkov ter popoldanskim s.p.-jem

Predpostavimo, da imamo podjetje, ki se odloča, ali bi ugotavljalo davčno osnovo z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov ali z upoštevanjem normiranih odhodkov ali pa bi zavezanec ustanovil popoldanski s.p.. Podjetje ima letno 75.000 EUR prihodkov, zaposluje enega delavca z mesečno plačo 1.200 EUR, letnih dejanskih stroškov ima 14.400 EUR.

4.3.1 Izračun efektivne stopnje obremenitve za samostojnega podjetnika, ki davčno osnovo ugotavlja z upoštevanjem normiranih odhodkov

Tabela 10: Izračun efektivne stopnje obremenitve za samostojnega podjetnika, ki davčno osnovo ugotavlja z upoštevanjem normiranih odhodkov

Davčna obremenitev za leto 2015	Formula	Letno	Mesečno
Prihodki	1	75.000	6.250
Normirani odhodki 80%	$2 = 1 * 0,8$	60.000	5.000
Davčna osnova	$3 = 1 - 2$	15.000	1.250
Davek od osnove 20%	$4 = 3 * 0,2$	3.000	250
Prispevki za socialno varnost	$5 = 316,86 * 12$	3.802,32	316,86
Dajatve skupaj	$6 = 4 + 5$	6.802,32	566,86
Plača delavca	7	14.400	1.200
Dejanski stroški	8	14.400	1.200

Neto dohodek po obdavčitvi	$9 = 1 - 6$	68.197,68	5.683,14
Efektivna stopnja obremenitve	$10 = 6 / (6 + 9) * 100$	9,07	9,07

Najnižja zavarovalna osnova za prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za leto 2014 je znašala 783,66 EUR. Tako znašajo prispevki za Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (najnižja osnova) 190,82 EUR. Osnova za primer bolezni in poškodbe izven dela je znašala 913,91 EUR in je tako znašala 122,91 EUR. Pri prispevkih za starševsko varstvo in zaposlovanje se prispevki računajo od iste osnove kot pri prispevkih za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, to je 783,66 EUR, in so znašali prispevki za starševsko varstvo 1,56 EUR in prispevki za zaposlovanje 1,57 EUR. Tako so skupaj znašali mesečni prispevki zavezanca v letu 2014 316,86 EUR. (145. člen Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju)

Samostojni podjetnik normiranec bo v letu 2015 plačal prispevke za socialno varnost od davčne osnove iz leta 2014, ki je znašala 15.000 EUR in plačanih prispevkov za leto 2014 3.802,32 EUR. Naveden znesek si lahko samostojni podjetnik zmanjša za 28%.

Izračun:

$15.000 + 3.802,32 - 5.264,65$ (zmanjšanje osnove za 28%) $= 13.537,67 / 12 = 1.128,14$ EUR

Samostojni podjetnik se uvrsti v zavarovalno osnovo v znesku 1.128,14 EUR. Skupni prispevki od navedenega zneska (38,20%) znašajo 430,95 EUR.

Skupne mesečne obremenitve samostojnega podjetnika normiranca v letu 2015 bodo tako znašale: davek od dohodka iz dejavnosti 250,00 EUR/mesečno in obračun prispevkov za socialno varnost 430,95 EUR/mesečno. Mesečni stroški bodo tako skupaj znašali 680,95 EUR.

4.3.2 Izračun efektivne stopnje obremenitve za samostojnega podjetnika, ki ima popoldanski s.p.

Tabela 11: Izračun efektivne stopnje obremenitve za samostojnega podjetnika, ki ima popoldanski s.p.

Davčna obremenitev za leto 2015	Formula	Letno	Mesečno
Prihodki	1	75.000	6.250
Normirani odhodki 80%	$2 = 1 * 0,8$	60.000	5.000
Davčna osnova	$3 = 1 - 2$	15.000	1.250
Davek od osnove	$4 = 3 * 0,2$	3.000	250

20%			
Prispevki za socialno varnost	$5 = 61,97 * 12$	743,63	61,97
Dajatve skupaj	$6 = 4 + 5$	3.743,63	311,97
Plača delavca	7	14.400	1.200
Dejanski stroški	8	14.400	1.200
Neto dohodek po obdavčitvi	$9 = 1 - 6$	71.256,37	5.938,03
Efektivna stopnja obremenitve	$10 = 6 / (6 + 9) * 100$	4,99	4,99

Samostojnemu podjetniku, ki je redno zaposlen pri drugem zavezancu in opravlja popoldanski s.p., ni treba plačevati vseh socialnih prispevkov kot samostojni podjetnik, ki ima s.p. za poln delovni čas. Plačevati mora samo prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter prispevek za zdravstveno varstvo. Višini prispevka, ki ju popoldanski s.p. mora plačevati, določata 428. člen Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in 10. točka 17. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju.

Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje je znašal januar-marec 2014 32,17 EUR, za nadaljnjih 9 mesecev pa 31,85 EUR. Prispevek za zdravstveno varstvo pa je znašal v januarju 4,51 EUR, v vseh ostalih mesecih leta 2014 pa 32,36 EUR. Prispevki popoldanskega s.p. so bistveno nižji kot prispevki normalnega s.p., saj je lastnik popoldanskega s.p. zavarovan že na osnovi sklenjenega delovnega razmerja.

Izračun prispevkov za socialno varnost: $32,17 * 3$ (januar - marec) + $31,85 * 9$ (april – december) + 4,51 (januar) + $32,36 * 11$ (februar – december) = 743,63 EUR

Za mesečni znesek smo zaradi različnih zneskov skozi leto vzeli povprečno vrednost, ki znaša 61,97 EUR. Izračunali smo jo tako, da smo letni znesek 743,63 EUR delili z 12.

4.3.3 Izračun efektivne stopnje obremenitve za samostojnega podjetnika, ki davčno stopnjo ugotavlja z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov

Tabela 12: Izračun efektivne stopnje obremenitve za samostojnega podjetnika, ki davčno stopnjo ugotavlja z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov

Davčna obremenitev za leto 2015	formula	letno	mesečno
Prihodki	1	75.000	6.250
Prispevki za socialno varnost	$2 = 316,86 * 12$	3.802,32	316,86

Plača delavca	3	14.400	1.200
Dejanski stroški	4	14.400	1.200
Davčna osnova	$5 = 1 - 2 - 3 - 4$	42.397,68	3.533,14
Davek od dohodka iz dejavnosti	6	12.492,15	1.041,0125
Dajatve skupaj	$7 = 6 + 2$	16.294,47	1.357,87
Neto dohodek po obdavčitvi	$8 = 1 - 3 - 4 - 7$	29.905,53	2.492,13
Efektivna stopnja obremenitve	$9 = 7 / (7 + 8) * 100$	35,27	35,27

Davek od dohodka iz dejavnosti je izračunan na naslednji način: od davčne osnove 42.397,68 EUR smo odšteli splošno olajšavo 3.302,70 EUR in dobili osnovo za izračun dohodnine po dohodninski lestvici v višini 39.094,98 EUR. Po dohodninski lestvici smo izračunali davek od dohodka iz dejavnosti v višini 12.492,15 EUR. $((39.094,98 - 18.960,28) * 41\% + 4.236,92)$.

Iz tabel je razvidno, da samostojni podjetnik, ki ugotavlja davčno osnovo z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov, plača 12.492,15 EUR davka od dohodka iz dejavnosti, samostojni podjetnik normiranec pa samo 3.000 EUR. To pomeni, da samostojni podjetnik, ki ugotavlja davčno osnovo z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov, plača kar 416% več davka od dohodka iz dejavnosti kot samostojni podjetnik normiranec.

Prispevki za socialno varnost zavezanca, ki ugotavlja davčno osnovo z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov, bodo v letu 2015 znašali: $(42.397,68 + 3.802,32) - 12.936,00$ (zmanjšanje 28%) = 33.264,00 EUR/12 = 2.772,00 EUR * 38,20% = 1.058,91 EUR.

Iz primera je razvidno, da so tudi prispevki za socialno varnost zavezanca, ki ugotavlja davčno osnovo z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov več kot enkrat višji kot pri samostojnem podjetniku normiranecu.

Kot lahko opazimo, je efektivna stopnja obremenitve bruto prihodka pri samostojnem podjetniku, ki ugotavlja davčno osnovo z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov mnogo višja (znaša 35,27%) kot pri samostojnem podjetniku normiranecu, ki je zgolj 9,07%.

Iz hipotetičnega primera je razvidno, da pri normirancih ostane 90,3% prihodka, s katerim lahko samostojni podjetniki po pokritju vseh stroškov razpolagajo. Pri zavezancih, ki ugotavljajo davčno osnovo z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov, pa le-ta znaša 64,73%.

V zastavljenem hipotetičnem primeru se pri izračunu davčne osnove pri zavezancih, ki davčno osnovo ugotavljajo po normiranih odhodkih, plače delavcev in dejanski stroški ne upoštevajo v dejanski višini in ne vplivajo na davčno osnovo.

Pri zavezancih, ki ugotavljajo davčno osnovo z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov, vpliva na davčno osnovo višina vplačanih dajatev za socialno zavarovanje zavezanca, ne pa samo neto izplačilo. Le-to se med odhodki ne upošteva, upoštevajo se samo obračunane dajatve samega zavezanca. Če so dajatve zavezanca višje, so tudi stroški višji, davčna osnova pa nižja.

4.4 Razlika med obdavčitvijo dobička pri s.p. in d.o.o.

Samostojni podjetniki so obdavčeni po Zakonu o dohodnini, gospodarske družbe pa po Zakonu o davku od dohodka pravnih oseb. Obdavčitev samostojnih podjetnikov je vezana na dohodninsko lestvico. Tako so njihovi skupni dohodki obdavčeni po 16%, 27%, 41% in 50%, medtem ko je dobiček družbe obdavčen s 17%. Razlika je v tem, da lahko samostojni podjetnik razpolaga z vsemi denarnimi sredstvi svojega podjetja, medtem ko družbenik lahko razpolaga samo z denarnimi sredstvi, ki jih upraviči z materialnimi stroški.

Ob izplačilu dobička po obdavčitvi fizični osebi mora družba poravnati državi 25% davek za izplačilo dividend, preostanek denarja pa nakazati družbeniku oz. lastniku družbe. Vplačan davek je cedularen, kar pomeni, da je obdavčitev dokončna in ni predmet dohodnine.

Tako samostojni podjetniki kot gospodarske družbe lahko uveljavljajo približno enake olajšave, s katerimi zmanjšujejo davčno osnovo. Razlika je v tem, da pri gospodarski družbi celotno izplačilo plače predstavlja stroške oz. odhodke družbe, pri samostojnem podjetniku pa predstavlja stroške samo dajatve samostojnega podjetnika.

Dobiček pravnih oseb je obdavčen s 17% stopnjo, ne glede na to, ali gre za ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov ali normiranih odhodkov.

4.5 Obdavčitev samostojnega podjetnika pri dobičkih iz kapitala

Nepremičnina, ki jo je samostojni podjetnik že prenesel iz podjetja v svoje gospodinjstvo, nato pa jo je odtujil fizični osebi, je obdavčena z dobičkom iz kapitala. Davčna osnova je razlika med vrednostjo nepremičnine ob pridobitvi in vrednostjo nepremičnine ob odtujitvi. Če vrednost nepremičnine ni določena s kupoprodajno pogodbo, se po 99. členu Zakona o dohodnini šteje za vrednost primerljiva tržna vrednost. Zakon o dohodnini (5. odstavek 98. člena) določa, da morajo zavezanci od nepremičnin, ki so jih prenesli iz svojega podjetja v gospodinjstvo in jih nato prodali fizični osebi, ugotoviti davčno osnovo, ki predstavlja razliko med prodajno ceno in primerljivo tržno ceno na dan opravljanja dejavnosti. Davek od dobička iz kapitala se po 1. odstavku 132. člena Zakona o dohodnini izračuna in plača po 25% stopnji in se šteje kot dokončni davek. Stopnja dobička iz kapitala pa se po 2. odstavku 132. člena Zakona o dohodnini znižuje vsakih 5 let imetništva kapitala. Po preteku petih let lastništva znaša davek 15%, po preteku desetih let lastništva znaša davek 10%, po preteku 15 let znaša davek 5%, po preteku 20 let lastništva pa se davek več ne plačuje.

Davčni zavezanec mora do konca februarja tekočega leta oddati napoved dohodka od dobička iz kapitala (Godnič 2013).

4.6 Obdavčitev s.p., ki ima z d.o.o. sklenjeno pogodbo o poslovanju

Dohodki, prejeti za vodenje ali vodenje in nadzor poslovnega subjekta, ki je pravna oseba na podlagi poslovnega razmerja, se štejejo za dohodke iz delovnega razmerja. Kadar je lastnik s.p.-ja zavarovan za polni delovni čas, se izplačevalec dohodka za vodenje družbe ne šteje za glavnega delodajalca, kar pomeni, da se v skladu s 6. odstavkom 127. člena Zakona o dohodnini obračuna in plača akontacija dohodnine po stopnji 25%. Pri tem se ne upoštevajo davčne olajšave. Poleg navedenega je potrebno obračunati in plačati prispevek za socialno varnost v višini 8,85%. Prispevek za socialno zavarovanje je potrebno plačati, ker prejemnik dohodka za vodenje družbe ni obvezno zavarovan na podlagi istega pravnega razmerja, torej ni vključen v zavarovanje po 16. členu Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Od 1. februarja 2014 je izplačevalec dolžan obračunati in plačati od bruto izplačanega dohodka še prispevek za primer poškodb pri delu in poklicne bolezni v višini 0,53% od prejetega plačila.

Osebo je izplačevalec dolžan prijaviti v zavarovanje, po preteku pogodbenega razmerja pa odjaviti iz zavarovanja na podlagi obrazca M12. Od 1. februarja naprej je izplačevalec zavezan plačati tudi prispevek za zdravstveno zavarovanje v višini 3,36% od prejetega plačila.

Kadar ima fizična oseba sklenjeno pogodbo o poslovanju še s tretjim d.o.o.-jem, je obdavčitev popolnoma enaka kot v primeru pogodbe o poslovanju samo z enim d.o.o.-jem.

Izplačila po pogodbi o poslovanju se vštejejo v letno dohodninsko napoved, v kateri se upoštevajo že obračunane in plačane akontacije dohodnine po stopnji 25%, ki jih je izplačevalec plačal med letom. Prispevki za zdravstveno zavarovanje v višini 6,36% od prejetih plačil bodo neposredno zmanjšali davčno osnovo za odmero dohodnine (Lamut 2014, str. 2-3).

Tudi v primeru, kadar je s.p. normiranec, je obdavčitev pri pogodbi o poslovanju enaka.

5 UGOTAVLJANJE DAVČNE OSNOVE Z UPOŠTEVANJEM NORMIRANIH ODHODKOV

5.1 Pavšalna obdavčitev s.p. in gospodarskih družb

Za družbe normiranke velja, da morajo v skladu z določili Zakona o gospodarskih družbah voditi poslovne knjige, sestavljati letno poročilo in ga predložiti AJ PES-u za namene javne objave in državne statistike. Samostojnim podjetnikom normirancem ni treba sestavljati letnega poročila in voditi poslovnih knjig, kar pa še ne pomeni, da ne vodijo nikakršnih evidenc. Po Pravilniku o poslovnih knjigah in drugih davčnih evidencah za fizične osebe, ki opravljajo dejavnost morajo voditi najmanj evidenco knjigovodskih listin in evidenco osnovnih sredstev. Evidenca knjigovodskih listin je zelo pomembna, saj je podlaga za sestavitev davčnega obračuna.

5.2 Kako postati »normiranec«?

Samostojni podjetniki, ki že opravljajo dejavnost in izpolnjujejo pogoje, določene z Zakonom o dohodnini, ter se odločijo za ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov, oddajo priglasitev najkasneje do 31.3. tekočega leta, ki je tudi rok za predložitev davčnega obračuna akontacije dohodnine dohodka iz dejavnosti. Tisti samostojni podjetniki, ki pričnejo dejavnost na novo, pa opravijo priglasitev ob predložitvi prijave za vpis v davčni register v 8 dneh od vpisa v primarni register oz. od vpisa v uradno evidenco organa (Vukovič 2015, str. 3-5).

Pogoji, da je lahko samostojni podjetnik normiranec, so (3. odstavek 48. člena Zakona o dohodnini):

- da v obdobju pred davčnim letom, v katerem se je zavezanec vključil v sistem normiranja, prihodki ne presegajo 50.000 EUR ali
- prihodki ne presegajo 100.000 EUR in je obvezno zavarovana vsaj ena oseba vsaj pet mesecev neprekinjeno za poln delovni čas.

Za osebo, ki je pri zavezancu zavarovana najmanj pet mesecev neprekinjeno, se šteje tudi sam zavarovanec, torej fizična oseba, ki je nosilec dejavnosti in ki opravlja dejavnost. Lahko je tudi vsaka druga fizična oseba, ki je zaposlena pri zavezancu za polni delovni čas, če sam zavezanec ni zavarovan za poln delovni čas (Vukovič 2015, str. 3-5).

5.3 Obveznost vodenja poslovnih knjig

Vodenje evidenc za normirance predpisuje 3. člen Pravilnika o poslovnih knjigah in drugih davčnih evidencah za fizične osebe, ki opravljajo dejavnost. Ta v 1. odstavku določa, da sme normiranec voditi le evidenco osnovnih sredstev in evidenco knjigovodskih listin.

Kot določa 73. člen Zakona o gospodarskih družbah, samostojnim podjetnikom, ki ugotavljajo davčno osnovo z upoštevanjem normiranih odhodkov, predložitev letnih poročil za javno objavo preko AJ PES-a ter pošiljanje podatkov iz letnih poročil o

finančnem premoženjem poslovanju ter poslovnem izidu za potrebe državne statistike in davčne namene ni potrebno.

Če se normiranec odloči za vključitev v sistem DDV, mora poleg evidence osnovnih sredstev in evidence knjigovodskih listin voditi še evidence, ki so potrebne za obračunavanje DDV (npr. knjiga prejetih in izdanih računov).

Nekatere dejavnosti (npr. trgovci in gostinci) pa imajo tudi posebne predpise, ki določajo vodenje še druge predpisane evidence (npr. evidenco nabave in porabe pijač in živil).

5.3.1 Evidenca osnovnih sredstev pri normirancih

Osnova sredstva ima lahko normiranec v lasti ali v finančnem najemu. Samostojni podjetniki lahko prehajajo iz enega načina obdavčitve v drugo. V času obdavčitve po poenostavljenem načinu samostojni podjetniki normiranci ne potrebujejo podatka o amortizaciji, saj ne vpliva na davčno osnovo. Če bi pa prešli na ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov, bi potrebovali podatke o amortizaciji in sedanji vrednosti osnovnih sredstev. Prihodki niso samo prihodki iz naslova prodaje blaga in storitev, temveč lahko nastajajo tudi na osnovi drugih poslovnih dogodkov. Med prihodki se lahko izkaže tudi presežek prodajne vrednosti osnovnega sredstva nad knjigovodsko vrednostjo. V evidence se poleg izdanih računov vpisujejo tudi interne temeljnice, obračuni in druge knjigovodske listine, ki prikazujejo vse podatke, ki so pomembni za izračun davka oz. vpliva nanj (Stražar 2014, str. 2-3).

Pravilnik o poslovnih knjigah in drugih davčnih evidencah za fizične osebe, ki opravljajo dejavnost (7. člen) navaja podatke, ki jih mora vsebovati evidenca osnovnih sredstev:

- zaporedno številko osnovnega sredstva, ki je vpisano v evidenco,
- opis osnovnega sredstva,
- stanje in gibanje osnovnega sredstva, zlasti datum pridobitve in datum izločitve ali odtujitve,
- podatke o listini o pridobitvi oz. izločitvi ali odtujitvi,
- nabavno vrednost osnovnega sredstva, ki je določena v Slovenskem računovodskem standardu 39.

5.3.2 Evidenca knjigovodskih listin

Evidenca knjigovodskih listin mora vsebovati (5. člen Pravilnika o poslovnih knjigah in drugih davčnih evidencah za fizične osebe, ki opravljajo dejavnost):

- zaporedno številko vpisa,
- datum vpisa,
- številko knjigovodske listine,
- datum knjigovodske listine,
- opis poslovnega dogodka,
- znesek iz knjigovodske listine,
- znesek prihodkov, pripoznanih po Slovenskih računovodskih standardih ali zakonu, ki ureja dohodnino,

- znesek popravka prihodkov na raven davčno priznanih prihodkov.

Evidenca lahko vsebuje tudi druge podatke, ki so pomembni za sestavitev davčnega obračuna. Prihodki se evidentirajo po zneskih na izdanih računih in ne po zneskih o prejetih plačilih. To pomeni, da se evidentirajo po nastanku poslovnega dogodka in ne po denarnem toku. V evidenco vpisujemo tudi druge vrste prihodkov, kot so prihodki od obresti, prejete subvencije, državne podpore, seveda pa jih moramo pravilno časovno razmejiti na obdobja, na katera se nanašajo (Vukovič, Kermet & Jurše 2015).

Evidenca knjigovodskih listin se zaključi na dan 31.12., ali na dan statusne spremembe ali prenehanja opravljanja dejavnosti. Evidenca se ob zaključku zveže in podpiše. Zaključiti jo je potrebno tako, da ni mogoče vanjo vnašati dodatnih podatkov oz. spreminjati že obstoječih (6. člen Pravilnika o poslovnih knjigah in drugih davčnih evidencah za fizične osebe, ki opravljajo dejavnost).

3. odstavek 2. člena Pravilnika o poslovnih knjigah in drugih davčnih evidencah za fizične osebe, ki opravljajo dejavnost določa, da morajo podjetniki, ki se ukvarjajo z gostinsko ali slaščičarsko dejavnostjo, voditi tudi evidenco nabave in porabe pijač in živil (materialno knjigovodstvo). Iz evidence nabave in porabe pijač in živil morajo biti razvidne vse nabave in porabe pijač in živil, saj bodo le na takšen način prihodki prikazani verodostojno in v pravilni višini. V primeru, da samostojni podjetnik normiranec ne bi vodil zahtevanih evidenc, bi lahko ustvarjal prihodke, ki ne bi bili nikjer zavedeni (prodaja brez izstavitve knjigovodskih listin, natančneje izdanih računov). Takšen sistem poslovanja pa lahko vodi v utajo davkov.

5.4 Pozitivni učinki sprememb obdavčitve s.p.

Zagotovo je dobro, da je država mejo 50.000 EUR pri normirancih zvišala na 100.000 EUR, saj se tako mnogo več samostojnih podjetnikov odloča za vstop v sistem normirancev. Normirancem ni treba voditi poslovnih knjig, ampak samo evidenco knjigovodskih listin, zalog materiala (gostinci, trgovine) in evidenco osnovnih sredstev. V primeru, da so zavezanci za DDV, morajo voditi tudi vse predpisane evidence v skladu s predpisi, ki urejajo obračunavanje in plačevanje DDV (3. odstavek 3. člena Pravilnika o poslovnih knjigah in drugih davčnih evidencah za fizične osebe, ki opravljajo dejavnost). To vodi tudi v nižje stroške računovodstva in druge administrativne stroške. Pozitivna stran je, da ni potrebno oddati ali pripraviti letnih računovodskih poročil, oddati je potrebno le letni davčni obračun, ki pa je zelo poenostavljen in ga lahko zavezanec izpolni tudi sam.

Pred 1.1.2013, ko se je spremenil Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ter pred 1.2.2014, ko se je spremenil Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, mnogo ljudi ni ustanovilo s.p.-ja, temveč je delalo po podjemni ali avtorski pogodbi. S spremembo zakonov pa so tudi po pogodbah morali začeti plačevati prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter prispevek za zdravstvo (TaxSlovenia 2014).

Tako pri izračunu podjemne kot tudi pri izračunu avtorske pogodbe, mora delojemalec poravnati od bruto zneska 6,36% prispevka za zdravstvo in 15,5% za prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Delodajalec pa plača od bruto zneska 0,53% prispevka za poškodbe pri delu in 8,85% prispevka za invalidnost. Razlika med obema

pogodbama je le v posebnem davku na določene prejemke, ki ga delodajalec plača v višini 25% od bruto zneska, vendar le pri podjemni pogodbi, pri avtorski pogodbi pa ne.

Pred izplačilom prejemka po podjemni in avtorski pogodbi je potrebno skleniti pogodbo (ki je pravna podlaga), delo pa mora ustrezati temu, kar lahko podjemna in avtorska pogodba pokrivata. Prejemnik dohodka mora izpolniti tudi izjavo, kakšen je njegov siceršnji status pokojninskega in invalidskega ter zdravstvenega zavarovanja (TaxSlovenia 2014).

Tabela 13: Število vpisov samostojnih podjetnikov med leti 2005 in 2014

Leto	Število vpisov samostojnih podjetnikov
2005	7.795
2006	8.207
2007	9.641
2008	12.202
2009	12.640
2010	12.639
2011	12.123
2012	11.375
2013	14.534
2014	13.660

Vir: (Ajpes, 2015b).

Kot lahko vidimo iz tabele, se je po spremembi zakonov glede podjemne in avtorske pogodbe, povečalo število samostojnih podjetnikov. Od leta 2009 se je začelo število vpisov na leto zmanjševati, po letu 2012 pa spet zviševati. Glede na leto 2012, se je v letu 2013, ko so začele veljati spremembe, za opravljanje dela preko s.p.-ja odločilo 27,77% več ljudi. V letu 2014 je sicer bilo vpisanih 874 manj samostojnih podjetnikov kot v preteklem letu, vendar je to še vedno veliko več kot v letih do leta 2013.

5.5 Negativni učinki sprememb obdavčitve s.p.

Mnogi mali podjetniki, ki imajo nizke prihodke, se ne odločajo za status normiranca, saj bi morali plačevati fiksno akontacijo dohodnine, ki bi bila v mnogih primerih višja kot pa jo plačujejo samostojni podjetniki, ki ugotavljajo davčno osnovo z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov. Še boljše pa bi bilo, če bi država zgornjo mejo še povišala, saj menim, da bi bilo takrat normirancev še več. Negativni vidik je tudi ta, da samostojni podjetnik normiranec ne sme uveljavljati davčnih olajšav, kot so npr. investicije v osnovna sredstva, kritje preteklih davčnih izgub in prenos neizkoriščenih

olajšav iz preteklih let. Negativna stran je tudi, da normiranci ne morejo uveljavljati splošne olajšave, olajšave za vzdrževane družinske člane, posebne olajšave in olajšave za donacije. Potrebno pa je vedeti, da podjetnik, ki ima do 100.000 EUR prometa, ni več tako majhen podjetnik, da bi bile vse zakonsko nepotrebne evidence tudi dejansko nepotrebne. Za dobro poslovanje mora podjetnik poznati stanje svojih kupcev in dobaviteljev, spremljati odprte terjatve in obveznosti, stanje kreditov, prihodkov, pa tudi stroške poslovanja. Zato menimo, da je tudi računovodstvo dejavnik, ki lahko pomembno vpliva na poslovanje podjetnika in se ne strinjamo z dejstvom, da bi bilo le-to nepotrebno.

6 DOLOČITEV ZAVAROVALNIH OSNOV SAMOSTOJNIH PODJETNIKOV PO NOVI ZAKONODAJI

6.1 Določitev zavarovalne osnove

Obračun prispevkov za socialno varnost se je za mesec januar in februar 2014 obračunaval enako kot v letu 2013, za mesec marec in ostale mesece, ki sledijo, pa se določa po odločbah 145. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Zavarovalna osnova je dobiček zavarovanca, ki ga ureja Zakon o dohodnini. Dobiček zavarovanca se določi na podlagi podatkov iz obračuna akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti za preteklo leto. Dobiček se določi tako, da se znesku med davčno priznanimi prihodki in davčno priznanimi odhodki prišteje znesek obračunanih prispevkov za obvezno socialno zavarovanje. V primeru, da je razlika med davčno priznanimi prihodki in odhodki enaka nič, je dobiček zavezanca enak znesku prispevkov za obvezno socialno zavarovanje. Preračun se opravi na naslednji način:

$$DI = \frac{Dn}{n} * 12, \text{ pri čemer je:}$$

DI – dobiček, preračunan na letno raven,

Dn – dobiček, določen na podlagi obračuna iz prvega odstavka 15. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju,

n – število mesecev, na katere se nanaša dobiček.

Za zavezanca iz 15. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju se lahko zavarovalna osnova v letu 2015 zniža za 28%. Kadar zavezanec oceni, da bo njegova zavarovalna osnova nižja od pričakovanega dobička v tekočem letu, se lahko odloči in plačuje prispevke, zmanjšane za največ 28%. Zavarovalna osnova ne sme biti nižja od minimalne plače zaposlenih v Republiki Sloveniji. Skladno s spremenjeno pokojninsko zakonodajo (Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju) so se torej prispevki za socialno varnost samostojnih podjetnikov v letu 2014 in 2015 obračunavali na drugačen način, kot so se v letu 2013 (Šivic 2014, str. 4-5).

6.2 Primerjava zavarovalnih osnov s.p. po stari in novi zakonodaji

Samostojni podjetnik, ki ugotavlja davčno osnovo z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov, izračuna prispevke za socialno varnost tako, da od davčno priznanih prihodkov odšteje davčno priznane odhodke ter prišteje obračunane obvezne prispevke za socialno varnost. Davčni zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo z upoštevanjem normiranih odhodkov, pa izračunajo prispevke za socialno varnost tako, da od dohodkov odštejejo normirane odhodke, prištejejo obračunane obvezne prispevke za socialno varnost ter prispevke za socialno varnost, ki so plačani s strani države. Razlika je v tem, da si samostojni podjetnik, ki ugotavlja davčno osnovo z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov, lahko prišteje le prispevke za socialno varnost, ki jih je plačal sam, medtem ko si mora samostojni podjetnik normiranec prišteti tudi prispevke za socialno varnost, ki so plačani iz strani države (Vincek 2015).

Navedeno v praksi pomeni, da ima samostojni podjetnik normiranec v osnovi nižjo davčno osnovo, prav tako nižjo osnovo za prispevke za socialno varnost kot samostojni podjetnik, ki ugotavlja davčno osnovo z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov. Je pa res, da se tudi samostojnemu podjetniku normirancu zavarovalna osnova lahko nekoliko poviša zaradi tega, ker mora prišteti prispevke, ki jih je zanj poravnala država (na primer: porodniška, bolniški stalež nad 30 dni, invalidnina).

Zavarovalne osnove so se pred 1.1.2014 ugotavljale za vse samostojne podjetnike po osmih zavarovalnih razredih, v katerih so bile določene vrednosti, do katerih je samostojni podjetnik zapadel v posamezni razred. Zavarovalna osnova se je ugotavljala na enak način kot se ugotavlja sedaj, kar pomeni, da so se k zaporedni številki 9 davčnega obračuna (to je davčna osnova pred odbitkom davčnih olajšav) prišteli obračunani prispevki za socialno varnost preteklega leta. Samostojni podjetnik je na osnovi izračuna zapadel v točno določen razred. Prvi razred je bil določen na osnovi letne minimalne plače, ostalih sedem pa na podlagi povprečne bruto plače za 2 meseca nazaj.

Po novi zakonodaji temu več ni tako, saj razredov več ni in vsak samostojni podjetnik, ne glede na to, na kakšen način ugotavlja davčno osnovo, plačuje prispevke od dejansko dosežene osnove za socialno zavarovanje. Obstaja le spodnja meja za plačilo prispevkov, to je minimalna plača.

7 OBDAVČITEV S.P. V AVSTRIJI

7.1 Opredelitev samostojnega podjetnika v Avstriji

Fizične osebe si lahko tudi v Avstriji ustanovijo samostojna podjetja ali t.i. obrti. V Avstriji termin samostojni podjetnik posameznik ne obstaja. Lastniki samostojnih podjetij prav tako kot pri nas nosijo vsa tveganja in odgovarjajo z vsem svojim zasebnim premoženjem. Samo njim pripada celotni dobiček. Zaradi manjših tveganj lahko sklepajo strateška partnerstva.

Lastniki samostojnih podjetij v Avstriji morajo prav tako kot pri nas plačevati davek od dohodka. Vsi razen malih podjetnikov so identificirani za davek na dodano vrednost.

Vpis v poslovni register ali register podjetij je obvezen, ko samostojno podjetje doseže 700.000 EUR letnega prometa. Do te meje je vpis v poslovni register prostovoljen in ni potrebno voditi dvostavnega knjigovodstva. Mala podjetja, ki ne presegajo te vrednosti, lahko vodijo samo evidence dejanskih prihodkov in odhodkov. Prav tako obstaja meja za obvezno predložitev računov, ki prav tako znaša 700.000 EUR. V primeru, če ima fizična oseba v Avstriji samostojno podjetje, se mora obvezno zavarovati pri Zavodu za socialno zavarovanje obrtnega gospodarstva (SVA). V primeru popoldanskega samostojnega podjetja so lahko prispevki za socialno zavarovanje nižji (Regiolab 2013).

7.2 Pot do ustanovitve samostojnega podjetja v Avstriji

Da si fizična oseba v Avstriji lahko ustanovi samostojno podjetje oz. obrt, mora slediti naslednjim 7 korakom (Regiolab 2013):

1. korak: obiskovati mora svetovalnico, kjer lahko pridobi neposredno, na kraju samem, ali preko elektronske pošte, potrebne informacije za ustanovitev podjetja.
2. korak: na spletni strani Ministrstva za finance so na voljo pomembni obrazci in izjave o dejanski ustanovitvi podjetja. Z ustanovitvijo podjetja preko interneta so administrativni stroški nižji, prav tako so podjetnikom na razpolago določene subvencije.
3. korak: podjetnik izpolni vlogo za prijavo obrti. Vloga se lahko odda na spletnem portalu (Gründer-Service) ali na izpostavi Zvezne gospodarske zbornice Avstrije (WKO-ja) v zvezni deželi. Seznam vseh izpostav se nahaja na uradni spletni strani. Fizična oseba mora biti za opravljanje določene obrti strokovno usposobljena. Ob ustanovitvi mora predložiti potni list, za osebe, ki niso državljani Avstrije, pa izpisek iz kazenskega registra države, iz katere prihajajo, potrdilo o strokovni usposobljenosti in potrdilo o stalnem prebivališču oz. dovoljenje za bivanje v Avstriji. Vse navedene listine je potrebno predložiti tudi za zaposlenega direktorja samostojnega podjetja.
S prijavo obrti postane podjetnik v Avstriji član gospodarske zbornice in je dolžan plačevati članarino. V roku treh mesecev se podjetnik vpiše v centralni obrtni register.
4. korak: morebitne bodoče sodelavce je potrebno pred zaposlitvijo prijaviti pri območni zdravstveni zavarovalnici (GKK) v zvezni deželi, kjer se podjetnik

nahaja. Tudi morebitnega direktorja je potrebno prijaviti pri GKK še pred prijavo obrti.

5. korak: podjetnik mora v teku ustanovitve podjetja urediti vse potrebno glede obrtnega socialnega zavarovanja. To je moč urediti na območni upravni enoti po računalniško podprti poti. Upravna enota obvesti o zavarovanju podjetnika socialno zavarovalnico.
6. korak: v prvem mesecu poslovanja se je potrebno javiti pri davčnem uradu in urediti davčno številko. Tudi to se lahko uredi pri območni upravni enoti.
7. korak: kadar se dejavnost ne izvaja v stanovanju, si mora podjetnik urediti potrdilo o namembnosti uporabne površine in gradbeno dovoljenje. Kadar pa zaposluje delavce, je podjetnik zavezan posredovati podatek občini in plačevati komunalni davek.

7.3 Obdavčitev samostojnega podjetja v Avstriji

Glede na opravljanje dejavnosti obstajajo v Avstriji različne pavšalne obdavčitve. Tako na primer obdavčitev za trgovski posel ni enaka obdavčitvi gostinca ali frizerja. V Avstriji imajo poleg navadne obdavčitve, kjer se upoštevajo vsi stroški, tudi splošni pavšalni sistem in posebne pavšalne sisteme. V pavšal so lahko vključena podjetja, ki ne presegajo 220.000 EUR prihodkov (2. odstavek 17. člena Einkommensteuergesetz).

Meja 255.000 EUR velja za podjetja, ki se ukvarjajo z gostinstvom, trgovanjem z živili, za drogerije in poslovne posrednike. Na poseben način se obravnavajo tudi peki, športniki, umetniki in pisatelji. Iz tega lahko razberemo, da so omejitve doseganja prihodkov za pavšalista po določenih panogah različne, prav tako obstajajo zakonske določbe, katere stroške lahko uveljavljajo kot olajšavo (Steuerverein 2014).

Če je pavšalist gospodarska družba, velja davčna stopnja za davek na dobiček 25% (1. odstavek 22. člena Körperschaftsteuergesetz).

Če pa je pavšalist fizična oseba, je obdavčen po dohodninski lestvici. Pri tem velja splošna olajšava 11.000 EUR, kar pomeni, da oseba, ki dosega 11.000 EUR prihodkov, davka ne plača. V primeru doseganja prometa nad 60.000 EUR pa je po dohodninski lestvici davčna stopnja 50% (1. odstavek 33. člena Einkommensteuergesetz).

Pri splošnem pavšalu velja, da si podjetnik že na začetku, pred sestavitvijo bilance, lahko avtomatsko odbije 12% prometa kot strošek. Poleg tega si lahko splošni pavšalisti, denimo frizerji, uveljavljajo stroške za delovni material, socialne prispevke in plače, ne morejo pa si odbijati drugih stroškov, kot npr. stroške reprezentance.

Posebni pavšalisti, denimo gostinci, morajo evidentirati promet po dveh ločenih davčnih stopnjah (10% ali 20% DDV). Od vsega prometa si lahko odbijejo 20% pavšalnih stroškov, dodatno pa lahko uveljavljajo stroške za nabavo blaga, plače, najemnino, obresti tujega kapitala in amortizacijo (Smrekar, Grapulin & Lipnik 2014, str. 2).

7.4 Pavšal za DDV

Zavezanci za davek na dodano vrednost morajo biti v Avstriji vsi, ki letno presegajo 30.000 EUR prometa (BMF 2015c).

Za razliko od Slovenije, je možna tudi pavšalizacija odbitega DDV. Prihodki so vedno obdavčeni po sklenjenih poslih, davke pa se lahko odbije s pavšalnim zneskom. Navadno le-ta znaša 1,8%, lahko pa se giblje med 1% in 5% (1. odstavek 14. člena Umsatzsteuergesetz).

Podjetniki, ki ne dosegajo prometa 30.000 EUR, običajno niso DDV zavezanci. Namesto za pavšal se raje odločijo za olajšave za male podjetnike, kar pomeni, da jim ni potrebno plačati DDV od prometa, sočasno pa izgubijo tudi pravico do odbitka vstopnega DDV (Smrekar, Gapulin & Lipnik 2014, str. 2).

Vsi napotki v zvezi z ustanovitvijo samostojnega podjetja v Avstriji lahko se lahko pridobijo brezplačno pri avstrijskih davčnih svetovalcih, notarjih, odvetnikih, obrtno političnih oddelkih gospodarskih zbornic, območnih izpostavah gospodarskih zbornic in avstrijski zvezi zadrug.

7.5 Primerjava obdavčitve samostojnega podjetnika, ki ugotavlja davčno osnovo z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov v Sloveniji in Avstriji

V nadaljevanju bosta primerjana dva hipotetična s.p.-ja, ki ugotavljata davčno osnovo z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov. En je iz Slovenije in en iz Avstrije. V želji, da bi primerjali obdavčitev identičnih zneskov dohodkov fizičnih oseb v Avstriji in Sloveniji, smo izbrali naslednje zneske davčnih osnov letnih dohodkov v letu 2014:

- 11.000 EUR,
- 22.000 EUR,
- 44.000 EUR,
- 88.000 EUR ter
- 176.000 EUR.

Tabela 14: Primerjava zneskov dohodnine v Avstriji in Sloveniji za leto 2014 ob upoštevanju splošnih olajšav

Prihodek	Avstrija	Slovenija	Razlika v plačilu akontacije dohodnine
11.000	0	1.231,57	1.231,57
22.000	4.015,00	4.165,92	150,92
44.000	13.320,71	13.149,10	-171,61
88.000	34.235,00	32.430,21	-1.804,79
176.000	78.235,00	76.430,21	-1.804,79

Davek od dohodka se po 1. odstavku 33. člena Einkommensteuergesetz izračuna po naslednjih formulah:

Tabela 15: Formule za izračun davka od dohodka in marginalne davčne stopnje v Avstriji

Prihodek	Davek na dohodek v EUR	Marginalna davčna stopnja
Do 11.000	0	0%
11.001 – 25.000	$\frac{(prihodek - 11.000) * 5.110}{14.000}$	36,5%
25.001 – 60.000	$5.110 + \frac{(prihodek - 25.000) * 15.125}{35.000}$	43,214286%
Nad 60.000	$20.235 + (prihodek - 60.000) * 0,5$	50%

Vir: (1. odstavek 33. člena Einkommensteuergesetz).

V spodnji tabeli so prikazani postopki izračuna dohodnine v Avstriji in Sloveniji za leto 2014 ob upoštevanju splošnih olajšav.

Tabela 16: Postopki izračuna dohodnine v Avstriji in Sloveniji za leto 2014 ob upoštevanju splošnih olajšav

Prihodek	Avstrija	Slovenija
11.000	0 EUR	$11.000 - 3.302,70 = 7.697,30$ $7.697,30 * 16\% =$ $= 1.231,57 \text{ EUR}$
22.000	$\frac{(22.000 - 11.000) * 5.110}{14.000} =$ $= 4.015,00 \text{ EUR}$	$22.000 - 3.302,70 = 18.697,30$ $(18.697,30 - 8.021,34) * 27\%$ $+ 1.283,41 =$ $= 4.165,92 \text{ EUR}$
44.000	$5.110 + \frac{(44.000 - 25.000) * 15.125}{35.000} =$ $= 13.320,71 \text{ EUR}$	$44.000 - 3.302,70 = 40.697,30$ $(40.697,30 - 18.960,28) * 41\%$ $+ 4.236,92 =$ $= 13.149,10 \text{ EUR}$
88.000	$20.235 + (88.000 - 60.000) * 0,5 =$ $= 34.235,00 \text{ EUR}$	$88.000 - 3.302,70 = 84.697,30$ $(84.697,30 - 70.907,20) * 50\%$ $+ 25.535,16 =$ $= 32.430,21 \text{ EUR}$

176.000	$20.235 + (176.000 - 60.000) * 0,5 =$ $= 78.235,00 \text{ EUR}$	$176.000 - 3.302,70 = 172.697,30$ $(172.697,30 - 70.907,20) * 50\%$ $+ 25.535,16 =$ $= 76.430,21 \text{ EUR}$
----------------	--	--

Pri izračunu dohodnine smo od letne osnove odšteli splošno davčno olajšavo, ki je v letu 2014 v Sloveniji znašala 3.302,70 EUR ter v Avstriji 11.000 EUR. Iz primerjalnih izračunov med Avstrijo in Slovenijo je razvidno, da imamo v Sloveniji štiri razrede dohodninske lestvice, v Avstriji pa le tri. Stopnje dohodninske lestvice v Sloveniji znašajo 16%, 27%, 41% ter 50%, v Avstriji pa 36,5%, 43,21% in 50%. Tudi razponi med razredi se med Avstrijo in Slovenijo bistveno razlikujejo. Iz izračunanega primera je razvidno, da je do doseženega dohodka 22.000 EUR dohodnina v Avstriji nižja, nad 22.000 EUR pa višja. Glede na to, da smo v nalogi prikazali 5 različnih zneskov doseženega prihodka, je razvidno, da so razlike med plačilom dohodnine med Avstrijo in Slovenijo tudi pri zelo visokih dohodkih relativno majhne.

V navedenem primeru je meja, kjer se dohodnina izenači, med 22.000 in 44.000 EUR.

7.6 Dohodnina slovenskega rezidenta, ki je v Avstriji registriran kot s.p.

Zanimiv je postopek prijave davčne osnove na FURS za rezidenta Republike Slovenije, ki v Avstriji opravlja storitveno dejavnost preko pravnoorganizacijske oblike samostojnega podjetnika. Samostojni podjetnik, ki je registriran v Avstriji, je zavezan za plačilo akontacije dohodnine od vseh dohodkov, ki jih ustvari na ozemlju Republike Slovenije in tudi od vseh dohodkov, ustvarjenih v tujini. V Sloveniji namreč velja obdavčitev po svetovnem dohodku. Samostojni podjetnik, registriran v Avstriji, mora akontacijo dohodnine od ustvarjenega dohodka plačati v Avstriji. Slovenskemu davčnemu uradu pa mora, ne glede na to, da je registriran v Avstriji, predložiti davčni obračun do 31.3. tekočega leta za preteklo leto. Na podlagi davčnega obračuna se izračuna letni znesek davka, od katerega se upoštevajo že med letom vplačane akontacije dohodnine kot že plačan davek. Posameznik je zavezan plačati davek v dveh državah, v Avstriji in v Sloveniji. Teoretično bi lahko prišlo do dvojne obdavčitve istega dohodka. Davčna zakonodaja in Konvencija med Republiko Slovenijo in Avstrijo predvidevata odpravo te dvojne obdavčitve. Po splošnem pravilu iz Zakona o dohodnini se dvojna obdavčitev odpravi tako, da se od odmerjene dohodnine v Sloveniji odšteje že plačana dohodnina v Avstriji. Za upoštevanje v tujini plačanega davka mora posameznik predložiti ustrezna dokazila (znesek dohodnine, osnovo za plačilo dohodnine ter dokazilo, da je bil znesek dohodnine dokončno in dejansko plačan) (Rosenstein 2014, str. 4-6).

Glede na to, da v Sloveniji velja obdavčitev po svetovnem dohodku, menimo, da so tudi samostojni podjetniki normiranci, ki imajo svoja podjetja odprta v Avstriji, obdavčeni po slovenski zakonodaji, to je 20% od 20% dobička. Ker pa opravljajo svojo dejavnost v tujini, plačajo akontacijo dohodnine v tujini, v Sloveniji pa se jim pri končnem obračunu že vplačana akontacija odbije.

8 SKLEP

Normiranec je smiselno postati takrat, kadar se samostojni podjetnik ukvarja s storitveno dejavnostjo, ki ne prinaša veliko stroškov in odhodkov. Primer so zdravniki, športniki, novinarji, ki so morda že zaposleni pri kakšni drugi pravni osebi ali javni ustanovi in se ukvarjajo še z dodatno dejavnostjo. Tudi v primeru, da so te osebe samozaposlene (se pravi, da nimajo svoje redne zaposlitve), menimo, da je to smiselno, saj so to dejavnosti, ki imajo veliko nižje stroške in odhodke kot pa prihodke.

Prav tako je smiselno, da se kot normiranec prijavi tak samostojni podjetnik, ki opravlja popoldansko storitveno dejavnost (zdravniki, zobozdravniki, veterinarji), ki poleg svojih rednih zaslužkov dosegajo tudi prihodke iz dejavnosti in natančno vedo, koliko bodo državi plačali davka. Dobro je tudi, da je to fiksni davek in ne vpliva na doplačilo dohodnine ob koncu leta.

Hipotezo H1 potrdimo, saj je iz hipotetičnega primera razvidno, da se v primeru, ko ima zavezanec nizke stroške poslovanja, prihodke pa visoke, vsekakor splača imeti status normiranca. So pa primeri, ko so stroški samostojnih podjetnikov zelo visoki, zaradi česar je tudi davčna osnova nižja. Takrat se jim v sistem normirancev ni smiselno prijaviti, saj je lahko davčna osnova nižja.

Hipoteze H2 ne moremo ne potrditi, ne zavreči, saj smo z izračuni ugotovili, da je plačevanje akontacije dohodnine v Avstriji nižje le do določene meje prihodkov. Nad mejo, ki je v našem primeru med 22.000 in 44.000 EUR, pa je plačevanje akontacije dohodnine ugodnejše v Sloveniji. Razlikujejo pa se tudi zneski, pri katerih začne veljati določena stopnja obdavčitve. Tako na primer velja 50% davčna stopnja v Avstriji pri prometu nad 60.000 EUR, v Sloveniji pa pri prometu nad 70.907,20 EUR.

Hipotezo H3 sprejmemo. V Avstriji je višje postavljena meja za normiranstvo (v Avstriji je mela 220.000 EUR, v Sloveniji pa 100.000 EUR). Ugodnejše je tudi, da imajo določene dejavnosti (gostinci, trgovci z živili, drogerije, poslovni posredniki) še višji mejo za normiranstvo, ki znaša 255.000 EUR. Na poseben način se obravnavajo tudi športniki, peki, umetniki in pisatelji, v Sloveniji pa za vse dejavnosti velja enotna meja. V obeh državah so normiranci obdavčeni po dohodninski lestvici. V Avstriji splošna olajšava znaša 11.000 EUR, v Sloveniji pa 3.302,70 EUR. V Avstriji lahko določene stroške uveljavljajo kot olajšavo, uveljavljanje olajšav za normirance pa v Sloveniji ni mogoče. V Avstriji je možna tudi pavšalizacija odbitega DDV-ja, kar v Sloveniji ni možno. Pri splošnem pavšalu si lahko podjetnik v Avstriji že na začetku avtomatsko odbije 12% prometa kot strošek, nekateri splošni pavšalisti (npr. frizerji) pa lahko uveljavljajo stroške za delovni material, socialne prispevke in plače.

In kaj bi lahko storili, da bi zakonodajo še izboljšali? Definitivno bi bil na mestu še višji prag za normiranstvo. Prav tako bi bilo dobro, da bi bil prag še višji za tiste panoge, ki imajo višje stroške (npr. gostinci). Sistem normiranstva bi lahko postal še bolj zanimiv zavezancem, če bi tudi normiranci dobili možnost za uveljavljanje olajšav, vendar le tistih, ki spodbujajo rast podjetja, zaposlenost, razvoj ter investiranje v podjetju. Tudi v Sloveniji bi lahko imeli pavšalizacijo odbitega DDV-ja, saj bi bil tako sistem normiranstva še bolj poenostavljen.

9 LITERATURA IN VIRI

- Ajpes. (2015a). *Informacije o Poslovnem registru Slovenije – zadnje poročilo*. Pridobljeno 17. julij 2015 iz: http://www.ajpes.si/registri/poslovni_register/porocila/zadnje_porocilo.
- Ajpes. (2015b). *Življenjska doba gospodarskih subjektov v Sloveniji – število vpisov in izbrisov po letih*. Pridobljeno 17. julij 2015 iz: http://www.ajpes.si/Registri/Poslovni_register/Porocila/zivljenjska_doba?id=1229.
- Antić, F. (2015). *Ustanovitev s.p.*. Pridobljeno 10. maj 2015 iz Mladi podjetnik: <http://mladipodjetnik.si/podjetniski-koticek/ustanovitev-podjetja/ustanovitev-s.p>.
- BMF. (2015a). *Pauschalierung im Rahmen der Einkommensteuer*. Pridobljeno 10. julij 2015 iz Bundesministerium für Finanzen: https://www.bmf.gv.at/steuern/selbststaendige-unternehmer/pauschalierung/p-einkommensteuer.html#Basispauschalierung_Einkommensteuer.
- BMF. (2015b). *Pauschalierung im Rahmen der Umsatzsteuer*. Pridobljeno 10. julij 2015 iz Bundesministerium für Finanzen: <https://www.bmf.gv.at/steuern/selbststaendige-unternehmer/pauschalierung/p-umsatzsteuer.html>.
- BMF. (2015c). *Umsatzsteuer für Einnahmen aus einem freien Dienstvertrag oder Werkvertrag*. Pridobljeno 10. julij 2015 iz Bundesministerium für Finanzen: <https://www.bmf.gv.at/steuern/arbeitnehmer-pensionisten/dienstvertrag-werkvertrag/ust-fuer-einnahmen-aus-freien-dienstvertrag-oder-werkvertra.html>.
- Bratina, B., Jovanovič, D., Podgorelec, P. & Primer, A. (2010). *Osnove gospodarskega pogodbenega in statusnega prava*. Maribor: De Vesta.
- Cepec, J., Ivanc, T., Kežmah, U. & Raškovič, M. (2010). *Pot v podjetništvo, s.p. ali d.o.o.*. Ljubljana: GV Založba.
- DURS. (2008). *Splošno pojasnilo*. Pridobljeno 4. maj 2014 iz Davčni urad republike Slovenije: http://www.durs.gov.si/si/davki_predpisi_in_pojasnila/dohodnina_pojasnila/dohodek_iz_dejavnosti/splosno_pojasnilo/.
- DURS. (2009). *Informacija o davčnih obveznostih tujih podjetij in podjetnikov, ki v Sloveniji opravljajo dejavnost*. Pridobljeno 18. julij 2015 iz Davčni urad Republike Slovenije: http://www.durs.gov.si/si/delovna_podrocja/mednarodno_obdavcevanje/mednarodne_pogodbe_o_izogibanju_dvojnega_obdavcevanja_dohodka_in_premozenja/informacija_o_davcnih_obveznostih_tujih_podjetij_in_podjetnikov_ki_v_sloveniji_opravljajo_dejavnost/.
- Elektrik. (2010). *Samostojni podjetnik*. Pridobljeno 10. marec 2015 iz Baza znanja: http://bazaznanja.racunovodja.com/Samostojni_podjetnik.

- Finančnik. (2010). *Odgovornost samostojnega podjetnika*. Pridobljeno 10. marec 2015 iz Poknjizi.si: <http://poknjizi.si/odgovornost-samostojnega-podjetnika/>.
- FURS. (2014). *Lestvica za odmero dohodnine in olajšave za leto 2015*. Pridobljeno 12. marec 2015 iz Finančni urad Republike Slovenije: http://www.fu.gov.si/fileadmin/Internet/Davki_in_druge_dajatve/Podrocja/Dohodnina/Letna_odmera_dohodnine/Opis/Lestvica_za_leto_2015.pdf.
- Godnič, L. (2013). *Prenos nepremičnine v dejavnost zasebnika in prenos nepremičnine v gospodinjstvo ob prenehanju opravljanja dejavnosti*. Pridobljeno 20. marec 2015 iz Davki in računovodstvo: <http://www.dara.si/33/prenos-nepremi-nine-v-dejavnost-zasebnika-in-prenos-nepremi-nine-v-gospodinjstvo-ob-prenehanju-opravljanja-dejavnosti-uniqueiduchxzASYZNZzV2jheHXL74nVSrqpWaK0/?query=prenos+nepremi%E8nine+v+dejavnost+zasebnika+in+prenos+nepremi%E8nine&serp=1>.
- Hauptman, L., Kokotec Novak, M. & Čokelc, S. (2012). *Davčno računovodstvo: skripta za predavanja*. Maribor: Ekonomsko-poslovna fakulteta.
- Hojnik, T. (2015). *Zavezanec za DDV ali nezavezanec?*. Pridobljeno 12. maj 2015 iz Mladi podjetnik: <http://mladipodjetnik.si/podjetniski-koticek/racunovodstvo/davcni-zavezanec-ali-nezavezanec>.
- Jovanovič, D. & Primec, A. (2003). *Gospodarsko pravo: (I. & II. del gospodarskega prava)*. Gradivo za vaje. Maribor: Ekonomsko-poslovna fakulteta.
- Lamut, S. (2014). Obdavčitev s.p., ki ima z d.o.o. sklenjeno pogodbo o poslovanju. *Računovodski in davčni nasvet, 2014* (4), str. 2-3.
- Leva Bukovnik, M. & Sendelbah, M. (2010). *Računovodstvo za samostojne podjetnike*. Ljubljana: Zavod IRC.
- Pripravanadavcneblagajne.si. (2015). *Spremenjena pravila gotovinskega prometa in dokazovanje denarnih tokov*. Pridobljeno 13. marec 2015 iz pripravadavcneblagajne.si: <http://www.pripravanadavcneblagajne.si/>.
- Računovodski servis Zeus. (2014). *Kdo je lahko normiranec?*. Pridobljeno 5. april 2015 iz Računovodski servis Zeus: <http://www.racunovodski-servis-zeus.si/aktualne-informacije-in-novice/kdo-je-lahko-normiranec>.
- REGIOLAB. (2013). *Ustanovitev in registracija podjetij v Avstriji*. Pridobljeno 15. april 2015 iz regiolab.info: http://www.regiolab.info/uploads/media/SI_Gruendung_und_Registrierung_von_Unternehmer_in_OEsterreich.pdf.
- Rosenstein, D. (2014). Dohodnina slovenskega rezidenta, ki je v Avstriji registriran kot s.p.. *Računovodski in davčni nasvet, 2014* (1), str. 4-6.
- Setnikar, N. (2013). *Odgovornost samostojnega podjetnika*. Pridobljeno 10. marec 2015 iz Mladi podjetnik: <http://mladipodjetnik.si/novice-in-dogodki/novice/odgovornost-samostojnega-podjetnika>.

Smrekar, T., Grapulin, T. & Lipnik, K. (2014). Meja za pavšalno obdavčitev se viša. *Finance*, 2014 (99), str. 2.

Steuerverein. (2014). *Vorsteuerabzug nach Durchschnittssätzen*. Pridobljeno 10. julij 2015 iz Steuerverein.at:
http://www.steuerverein.at/umsatzsteuer/014_vorsteuerabzug_durchschnitt_01.html.

Stražar, E. (2014). Evidenca osnovnih sredstev pri normirancih. *Računovodski in davčni nasvet*, 2014 (1), str. 2-3.

Šivic, K. (2014). Določitev zavarovalne osnove. *Plače in kadri*, 2014 (6), str. 4-5.

TaxSlovenia.com. (2014). *Obračun avtorske in podjemne pogodbe po 1.2.2014*. Pridobljeno 30. junij 2015 iz TaxSlovenia.com:
http://www.taxslovenia.com/resources/2014_jan_feb_TaxSlovenia_SLO.pdf.

Vouk, R., Kert-Wakounig, S., Wakounig, M. & Škof, B. (2004). *Rechts- und Wirtschaftsratgeber Österreich / Slowenien*. Wien: Linde.

Vukovič, K. (2015). Posebnosti davčnega obračuna podjetnikov. *Bilten unikum*, 2015 (02), str. 3-5.

Vuković, K., Kermat, S. & Juršev, U. (2015). *Samostojni podjetniki posamezniki*. Pridobljeno 10. marec 2015 iz Davki in računovodstvo:
<http://www.dara.si/33/samostojni-podjetniki-posamezniki-uniqueidmRRWSbk196EAafnF40AQgLgX4F61gYtFxbNZrimijt-dNctzknvJBw/?query=samostojni+podjetniki+posamezniki&serp=1>.

Vuković, K., Kermat, S. & Juršev, U. (2015). *Zasebnik*. Pridobljeno 10. marec 2015 iz Davki in računovodstvo: <http://www.dara.si/33/zasebnik-uniqueidmRRWSbk196EAafnF40AQgLgX4F61gYtFxbNZrimijt-oya12raD6rg/?query=zasebnik&serp=1>.

Zupančič, V. (2015). Davčni obračun fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost. *IKS*, 2015 (03), str. 77-83.

Wakounig, M. & Simič, I. (2012). Dohodnina v Avstriji in Sloveniji. *Denar*, 2012 (410), str. 13-14.

ZAKONODAJA REPUBLIKE SLOVENIJE

SRS. (2005). Slovenski računovodski standardi. *Uradni list RS*, 118/2005 s spremembami.

ZDavP-2. (2006). Zakon o davčnem postopku. *Uradni list RS*, 117/2006 s spremembami.

ZDDPO-2. (2006). Zakon o davku od dohodka pravnih oseb. *Uradni list RS*, 117/2006 s spremembami.

ZDDV-1. (2006). Zakon o davku na dodano vrednost. *Uradni list RS*, 117/2006 s spremembami.

ZDoh-2. (2006). Zakon o dohodnini. *Uradni list RS, 117/2006 s spremembami.*

ZGD-1. (2006). Zakon o gospodarskih družbah. *Uradni list RS, 42/2006 s spremembami.*

ZPIZ-2. (2012). Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. *Uradni list RS, 96/2012 s spremembami.*

ZZVZZ. (2006). Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju. *Uradni list RS, 72/2006 s spremembami.*

(2006). Pravilnik o poslovnih knjigah in drugih davčnih evidencah za fizične osebe, ki opravljajo dejavnost. *Uradni list RS, 138/2006 s spremembami.*

ZAKONODAJA REPUBLIKE AVSTRIJE

Bundesabgabenordnung (BAO), pridobljeno 15. april 2015 iz:
[http://www.jusline.at/Bundesabgabenordnung_\(BAO\)_Langversion.html](http://www.jusline.at/Bundesabgabenordnung_(BAO)_Langversion.html).

Einkommensteuergesetz (EStG), pridobljeno 15. april 2015 iz:
[http://www.jusline.at/Einkommensteuergesetz_\(EStG\)_Langversion.html](http://www.jusline.at/Einkommensteuergesetz_(EStG)_Langversion.html).

Körperschaftsteuergesetz (KStG), pridobljeno 10. julij 2015 iz:
[http://www.jusline.at/Koerperschaftsteuergesetz_\(KStG\).html](http://www.jusline.at/Koerperschaftsteuergesetz_(KStG).html).

Umsatzsteuergesetz (UStG), pridobljeno 10. julij 2015 iz:
[http://www.jusline.at/Umsatzsteuergesetz_\(UStG\).html](http://www.jusline.at/Umsatzsteuergesetz_(UStG).html).